

Suvestinė redakcija nuo 2014-02-15 iki 2014-08-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [5-199](#), i. k. 1012250ISAK00000666

Nauja redakcija nuo 2014-02-15:

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 107:2013 „SPECIALIOS MITYBINĖS
PASKIRTIES MAISTO PRODUKTAI“ PATVIRTINIMO**

2001 m. gruodžio 22 d. Nr. 666

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 1 ir 4 punktais, įgyvendindamas 1996 m. vasario 26 d. Komisijos direktyvą 96/8/EB dėl maisto produktų, skirtų sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 15 tomas, p. 454), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. gegužės 30 d. Komisijos direktyva 2007/29/EB (OL 2007 L 139, p. 22), 1999 m. kovo 25 d. Komisijos direktyvą 1999/21/EB dėl specialios medicininės paskirties dietinių maisto produktų (OL 2007 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 23 tomas, p. 273), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. vasario 8 d. Komisijos direktyva 2013/26/ES (OL 2013 L 158, p. 376), 2006 m. gruodžio 5 d. Komisijos direktyvą 2006/125/EB dėl perdirbtų grūdinių maisto produktų ir maisto kūdikiams bei mažiems vaikams (OL 2006 L 339, p. 16), 2006 m. gruodžio 22 d. Komisijos direktyvą 2006/141/EB dėl pradinių mišinių kūdikiams ir tolesnio maitinimo mišinių, iš dalies keičiančią Direktyvą 1999/21/EB (OL 2006 L 401, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. rugpjūčio 28 d. Komisijos direktyva 2013/46/ES (OL 2013 L 230, p. 16), 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/39/EB dėl specialios mitybinės paskirties maisto produktų (OL 2009 L 124, p. 21):

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 107:2013 „Specialios mitybinės paskirties maisto produktai“ (pridedama).

2. P a v e d u šio įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRAS

KONSTANTINAS ROMUALDAS DOBROVOLSKIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr.
666
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2014 m. vasario 12 d. įsakymo
Nr. V- 226 redakcija)

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 107:2013 „SPECIALIOS MITYBINĖS PASKIRTIES MAISTO PRODUKTAI“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Europos Sąjungos teisės aktai, kurių nuostatos perkeltos į šią higienos normą:

1.1. 1996 m. vasario 26 d. Komisijos direktyva 96/8/EB dėl maisto produktų, skirtų sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 15 tomas, p. 454), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. gegužės 30 d. Komisijos direktyva 2007/29/EB (OL 2007 L 139, p. 22);

1.2. 1999 m. kovo 25 d. Komisijos direktyva 1999/21/EB dėl specialios medicininės paskirties dietinių maisto produktų (OL 2007 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 23 tomas, p. 273) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. vasario 8 d. Komisijos direktyva 2013/26/ES (OL 2013 L 158, p. 376);

1.3. 2006 m. gruodžio 5 d. Komisijos direktyva 2006/125/EB dėl perdirbtų grūdinių maisto produktų ir maisto kūdikiams bei mažiems vaikams (OL 2006 L 339, p. 16);

1.4. 2006 m. gruodžio 22 d. Komisijos direktyva 2006/141/EB dėl pradinių mišinių kūdikiams ir tolesnio maitinimo mišinių, iš dalies keičianti Direktyvą 1999/21/EB (OL 2006 L 401, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. rugpjūčio 28 d. Komisijos direktyva 2013/46/ES (OL 2013 L 230, p. 16);

1.5. 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/39/EB dėl specialios mitybinės paskirties maisto produktų (OL 2009 L 124, p. 21).

2. Ši higienos norma privaloma visiems fiziniams ir juridiniams asmenims arba kitoms organizacijoms, juridinio asmens ar kitų organizacijų filialams, gaminantiems, fasuojantiems, gabenantiems, laikantiems, įvežantiems, importuojantiems, prekiaujantiems, tiekiantiems į Lietuvos Respublikos rinką specialios mitybinės paskirties maisto produktus, bei valstybės institucijoms, prižiūrinčioms (kontroliuojančioms) maisto saugą, kokybę ir tvarkymą.

II SKYRIUS NUORODOS

3. Šioje higienos normoje pateiktos nuorodos į šiuos dokumentus:

3.1. 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 178/2002, nustatantį maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantį Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantį su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463);

3.2. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319);

3.3. 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1935/2004 dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, ir panaikinantį Direktyvas 80/590/EEB ir 89/109/EEB (OL 2004 L 338, p. 4);

3.4. 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1881/2006, nustatantį didžiausias leistinas tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijas (OL 2006 L 364, p. 5);

3.5. 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą (OL 2006 L 404, p. 9);

3.6. 2008 m. gruodžio 12 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1243/2008, iš dalies keičiantį Direktyvos 2006/141/EB III ir IV priedų nuostatas dėl tam tikrų pradinių mišinių kūdikiams sudėties reikalavimų (OL 2008 L 335, p. 25);

3.7. 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1333/2008 dėl maisto priedų (OL 2008 L 354, p. 16);

3.8. 2009 m. sausio 20 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 41/2009 dėl maisto produktų, tinkančių gliitimo netoleruojantiems žmonėms, sudėties ir ženklinimo (OL 2009 L 16, p. 3);

3.9. 2009 m. spalio 13 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 953/2009 dėl medžiagų, kurių konkrečiais mitybos tikslais gali būti dedama į specialios paskirties maisto produktus (OL 2009 L 269, p. 9), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. lapkričio 14 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1161/2011 (OL 2011 L 296, p. 29);

3.10. Lietuvos Respublikos maisto įstatymą;

3.11. Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą;

3.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymą Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“;

3.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 2 d. įsakymą Nr. V-417 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 16:2011 „Medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, specialieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“;

3.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymą Nr. 677 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklinimas“ tvirtinimo“;

3.15. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 24 d. įsakymą Nr. B1-478 „Dėl Importuojamo negyvūninio maisto valstybinės maisto kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

III SKYRIUS SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

4. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

4.1. **kūdikis** – vaikas iki dvylikos mėnesių amžiaus;

4.2. **mažas vaikas** – vaikas nuo vieno iki trejų metų amžiaus;

4.3. **pradinio maitinimo kūdikių mišiniai** – specialios paskirties maisto produktai kūdikiams, visiškai patenkinantys jų mitybos poreikius pirmaisiais gyvenimo mėnesiais, kol pradedama maitinti papildomai;

4.4. **specialios mitybinės paskirties maisto produktas** – produktas, kuris dėl savo specialios sudėties arba gamybos proceso aiškiai skiriasi nuo įprasto vartojimo maisto produktų ir kuris tinka vartoti jo charakteristikoje nurodytais mitybos tikslais ir tiekiamas rinkai nurodant tokį jo tinkamumą;

4.5. **specialios medicininės paskirties maisto produktai** – specialiai perdirbti arba sukurti maisto produktai dietinei pacientų, įskaitant kūdikius, mitybai, vartojami prižiūrint medikams ir skirti visiškai arba iš dalies jais maitinti tuos pacientus, kurie turi ribotą, susilpnėjusią arba sutrikusią galimybę įsisavinti, virškinti, absorbuoti, metabolizuoti arba šalinti įprastus maisto produktus arba tam tikras juose esančias maistines medžiagas, arba jų apykaitos produktus, arba kuriems medikai kelia kitokių mitybos reikalavimų, kurių neįmanoma patenkinti tik keičiant įprastą racioną;

4.6. **tolesnio maitinimo kūdikių mišiniai** – maisto produktai, skirti atitinkamai papildomai maitinti pradedamiems kūdikiams – pagrindinis palaipsniui įvairinamos tokių kūdikių mitybos skystasis komponentas.

Kitos šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys atitinka kituose Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose vartojamas sąvokas ir jų apibrėžtis.

IV SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

5. Specialios mitybinės paskirties maisto produktai turi atitikti privalomus įprastų maisto produktų reikalavimus ir specialius mitybos reikalavimus, keliamus:

5.1. maisto produktams, skirtiems tam tikrai grupei žmonių, kurių virškinimo ar medžiagų apykaitos procesai yra sutrikę;

5.2. maisto produktams, skirtiems tam tikrai grupei žmonių, kurie yra specialios fiziologinės būsenos ir kurie dėl to gali gauti ypatingos naudos, suvartodami kontroliuojamą maisto produktuose esančių tam tikrų medžiagų kieki;

5.3. maisto produktams, skirtiems sveikiems kūdikiams ir mažiems vaikams.

6. Produktai, nurodyti šios higienos normos 5.1 ir 5.2 punktuose, gali būti apibūdinami kaip dietiniai.

7. Ženklinant, pristatant ir reklamuojant įprastam vartojimui skirtus maisto produktus, draudžiama:

7.1. apibūdinant tuos maisto produktus vartoti būdvardį „dietinis“;

7.2. naudoti bet kokius žymenis ar pristatymą, sudarančius įspūdį, kad kalbama apie vieną iš produktų, nurodytų šios higienos normos 5 punkte.

8. Laikantis specialių nuostatų, priimtų Europos Komisijos, leidžiama nurodyti, kad įprastam vartojimui skirti maisto produktai yra tinkami vartoti kaip specialios mitybinės paskirties produktai, jeigu jie atitinka tokio tinkamumo reikalavimus.

9. Produktų, nurodytų šios higienos normos 5 punkte, pobūdis ar sudėtis turi būti tokia, kad tie produktai atitiktų numatytą specialią mitybinę paskirtį. Produktai, nurodyti 5 punkte, turi atitikti reikalavimus, nustatytus atitinkamam specialios mitybinės paskirties produktui, taip pat reikalavimus, privalomus įprastam vartojimui skirtiems maisto produktams.

10. Skiriamos šios pagrindinės specialios mitybinės paskirties maisto produktų grupės:

10.1. pradinio maitinimo kūdikių mišiniai ir tolesnio maitinimo kūdikių mišiniai;

10.2. perdirbti grūdiniai maisto produktai ir maistas kūdikiams bei mažiems vaikams;

10.3. maisto produktai, skirti sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti;

10.4. specialios medicininės paskirties maisto produktai;

10.5. intensyviai raumenų darbui reikalingi maisto produktai, įskaitant sportininkams skirtus maisto produktus.

11. Šios higienos normos 10.5 punkte nurodytai maisto produktų grupei, taip pat ir mažai natrio turintiems maisto produktams (įskaitant ir mažai natrio turinčią ar natrio neturinčią druską), maisto produktams be glitimo ir kitiems specialios mitybinės paskirties maisto produktams reikalavimai bus nustatyti įsigaliojus atitinkamiems Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Specialios mitybinės paskirties maisto produktų ženklavimas turi atitikti teisės aktų [3.5, 3.14] ir šios higienos normos reikalavimus.

13. Rinkai tiekiamo specialios mitybinės paskirties maisto produkto ženklavimo rekvizituose turi būti nurodyta ne tik produkto paskirtis, bet ir jo specifinės mitybinės savybės. Sveikų kūdikių ir mažų vaikų produktų ženklavimo rekvizituose nurodoma tik produkto paskirtis.

14. Šios higienos normos 5 punkte nurodytų produktų ženklavimo rekvizitai, ženklavimo būdai, pristatymas ir reklama neturi priskirti tokiems produktams žmogaus ligų gydomųjų ar profilaktinių savybių.

15. Šios higienos normos 14 punktu nedraudžiama platinti naudingos informacijos ar rekomendacijų, susijusių su specialios mitybinės paskirties produktais, skirtų tik gydytojo, mitybos specialisto ir vaistininko kvalifikaciją turintiems asmenims.

16. Ženklavimo rekvizituose turi būti pateikta informacija apie:

16.1. tam tikras kokybines ir kiekybines sudedamąsias specialios mitybinės paskirties produkto dalis ar ypatingą gamybos procesą, suteikusi produktui savitų mitybinių savybių;

16.2. kilodžauliais (kJ) ir kilokalorijomis (kcal) išreikštą energinę produkto vertę, angliavandenių, baltymų ir riebalų kiekį 100 gramų ar 100 mililitrų produkto ir, jeigu reikia, nurodytame siūlomame suvartoti produkto kiekyje. Jeigu energinė vertė yra mažesnė kaip 50 kilodžaulių (12 kilokalorijų), informaciją galima pakeisti žodžiais „100 gramų energinė vertė mažesnė kaip 50 kilodžaulių (12 kilokalorijų)“ arba žodžiais „100 mililitrų energinė vertė mažesnė kaip 50 kilodžaulių (12 kilokalorijų)“.

17. Specialios mitybinės paskirties maisto produktai, išskyrus pradinio maitinimo kūdikių mišinius, tolesnio maitinimo kūdikių mišinius ir šios higienos normos 28.1 ir 28.2 punktuose nurodytus produktus, turi atitikti teisės akto [3.9] reikalavimus.

18. Specialios mitybinės paskirties maisto produktai turi atitikti teisės aktų [3.1–3.4, 3.6–3.10, 3.12] reikalavimus.

19. Specialios mitybinės paskirties maisto produktų fasavimo ir pakavimo medžiagos turi atitikti teisės aktų [3.3, 3.13] reikalavimus.

20. Specialios mitybinės paskirties maisto produktus leidžiama tiekti mažmeninei prekybai tik supakuotus į visą produktą apgaubiančias pakuotes.

21. Specialios mitybinės paskirties maisto produktai parduodami mažmeninės prekybos maisto produktų parduotuvėse, specialios mitybinės paskirties maisto produktų parduotuvėse, vaistinėse.

22. Prieš tiekdamas į rinką specialios mitybinės paskirties maisto produktus, kurie nepriklauso nė vienai iš šios higienos normos 10 punkte išvardytų grupių, maisto tvarkymo subjektas praneša apie tai Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai [3.10].

V SKYRIUS

KŪDIKIŲ MIŠINIŲ REIKALAVIMAI

23. Pradinio maitinimo kūdikių mišinių ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinių, skirtų sveikiems kūdikiams, sudėties ir ženklinimo reikalavimai:

23.1. pagrindinė pradinio maitinimo kūdikių mišinių ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinių sudėtis turi atitikti sveikų kūdikių mitybos reikalavimus, nustatytus remiantis visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis;

23.2. Lietuvos Respublikos rinkai tiekiami tik šios higienos normos reikalavimus atitinkantys pradinio maitinimo kūdikių mišiniai ir tolesnio maitinimo kūdikių mišiniai;

23.3. draudžiama bet kokius maisto produktus pardavinėti ar pristatyti kaip visiškai patenkinančius normalių sveikų kūdikių mitybos poreikius pirmaisiais jų gyvenimo mėnesiais, kol jie pradeda atitinkamai papildomai maitinti;

23.4. pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose ir tolesnio maitinimo kūdikių mišiniuose jokios medžiagos neturi būti tiek, kad galėtų pakenkti kūdikių ir mažų vaikų sveikatai;

23.5. pradinio maitinimo kūdikių mišiniai gaminami iš šios higienos normos 1 priedo 2 punkte nurodytų baltymų šaltinių ir tam tikrais atvejais iš kitų maisto sudedamųjų dalių, kurių tinkamumas specialios mitybinės paskirties maisto produktams, skirtiems kūdikiams nuo pat jų gimimo, buvo nustatytas remiantis visuotinai priimtais mokslo duomenimis. Tolesnio maitinimo kūdikių mišiniai gaminami iš šios higienos normos 2 priedo 2 punkte nurodytų baltymų ir tam tikrais atvejais iš kitų maisto sudedamųjų dalių, kurių tinkamumas specialios mitybinės paskirties maisto produktams, skirtiems vyresniems kaip 6 mėnesių kūdikiams, buvo nustatytas remiantis visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis. Toks tinkamumas įrodomas sistemingai persvarstant turimus su tikėtina nauda ir saugumo problemomis susijusius duomenis ir prireikus atitinkamais tyrimais;

23.6. pradinio maitinimo kūdikių mišinių sudėtis turi atitikti šios higienos normos 1 priede nustatytus reikalavimus ir teisės akte [3.6] nurodytas specifikacijas:

23.6.1. iš karvės arba ožkos pieno baltymų gaminamų pradinio maitinimo kūdikių mišinių, nurodytų šios higienos normos 1 priedo 2.1 punkte, kuriuose baltymų kiekis yra nuo mažiausio iki 0,5 g/100 kJ (2 g/100 kcal), tinkamumas specialiai vartoti tik kūdikiams įrodomas atitinkamais tyrimais, atliekamais vadovaujantis visuotinai priimtais specialistų patarimais dėl tokių tyrimų metodikos ir atlikimo;

23.6.2. iš baltymų hidrolizatų gaminamų pradinio maitinimo kūdikių mišinių, nurodytų šios higienos normos 1 priedo 2.2 punkte, kuriuose baltymų kiekis yra nuo mažiausio iki 0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal), tinkamumas specialiai vartoti tik kūdikiams įrodomas atitinkamais tyrimais ir įvertinus tai, ar tie mišiniai atitinka šios higienos normos 5 priede nurodytus reikalavimus;

23.7. tolesnio maitinimo kūdikių mišinių sudėtis turi atitikti šios higienos normos 2 priede nustatytus reikalavimus ir teisės akte [3.6] nurodytas specifikacijas. Iš baltymų hidrolizatų gaminamų tolesnio maitinimo kūdikių mišinių, nurodytų šios higienos normos 2 priedo 2.2 punkte, kuriuose baltymų kiekis yra nuo mažiausio iki 0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal), tinkamumas specialiai vartoti tik kūdikiams įrodomas atitinkamais tyrimais, atliekamais vadovaujantis visuotinai priimtais specialistų patarimais dėl tokių tyrimų metodikos bei atlikimo ir įvertinus tai, ar tie mišiniai atitinka šios higienos normos 5 priede nurodytus reikalavimus;

23.8. siekiant įvykdyti reikalavimus dėl mineralinių medžiagų, vitaminų, aminorūgščių, kitų azoto junginių ir kitų specialios paskirties maistinių medžiagų, gaminant pradinio maitinimo kūdikių mišinius ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinius gali būti naudojamos tik šios higienos normos 3 priede ir teisės akto [3.6] priedo 1 dalyje išvardytos medžiagos. Gaminant šiame skyriuje nenumatytiems tikslams skirtus maisto produktus, taikomi Europos Sąjungos teisės aktuose numatyti medžiagų grynumo kriterijai, susiję su šios higienos normos 3 priede nurodytų medžiagų naudojimu. Toms medžiagoms, kurių grynumo kriterijai nėra numatyti Europos Sąjungos teisės aktuose, taikomi tarptautinių institucijų rekomenduojami visuotinai priimti grynumo kriterijai;

23.9. norint paruošti pradinio maitinimo kūdikių mišinius ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinius, gali būti reikalaujama tik įpilti vandens.

24. Pradinio maitinimo kūdikių mišiniai ir tolesnio maitinimo kūdikių mišiniai, skirti sveikiems kūdikiams, ženklinami laikantis teisės akto [3.14] ir šių reikalavimų:

24.1. pradinio maitinimo ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinių etiketėse turi būti ši informacija:

24.1.1. ant pradinio maitinimo kūdikių mišinių – užrašas, kad produktas yra skirtas kūdikiams nuo pat jų gimimo, jei jie nemaitinami motinos pienu;

24.1.2. ant pradinio maitinimo kūdikių mišinių ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinių – užrašas apie produkto energinę vertę, išreikštą kJ ir kcal, ir skaičiais išreikštas baltymų, angliavandenių ir riebalų kiekis 100 ml paruošto vartoti produkto;

24.1.3. ant pradinio maitinimo kūdikių mišinių ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinių turi būti pažymėtas skaičiais išreikštas vidutinis kiekvienos mineralinės medžiagos ir kiekvieno vitamino, nurodyto šios higienos normos 1 ir 2 prieduose, kiekis ir, jei yra, cholino, inozitolio ir karnitino kiekis 100 ml paruošto vartoti produkto;

24.1.4. ant tolesnio maitinimo kūdikių mišinių – užrašas, kad produktas yra skirtas vartoti tik vyresniems kaip 6 mėn. kūdikiams, o kūdikius iki 6 mėnesių pradėti papildomai maitinti (įskaitant visas išimtis, numatomas kūdikiams iki 6 mėn.) reikėtų tik tuo atveju, jei, remdamiesi specialiais vaiko augimo ir vystymosi poreikiais, taip pataria nepriklausomi sveikatos priežiūros, mitybos specialistai, vaistininkai arba kiti specialistai, atsakingi už motinos ir kūdikio priežiūrą;

24.1.5. ant pradinio maitinimo kūdikių mišinių ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinių – tinkamo paruošimo, laikymo bei vartojimo instrukcija ir perspėjimas apie pavojų sveikatai, jeigu jie bus netinkamai paruošti ir laikomi;

24.2. ant pradinio maitinimo kūdikių mišinių ir ant tolesnio maitinimo kūdikių mišinių gali būti pažymėtas vidutinis maistinių medžiagų, nurodytų šios higienos normos 3 priede, kiekis 100 ml paruošto vartoti produkto, jei šių maistinių medžiagų kiekiai nepažymėti pagal šios higienos normos 24.1.3 punkto reikalavimus;

24.3. ant tolesnio maitinimo kūdikių mišinių, be skaitmenimis pateikiamų vitaminų ir mineralų kiekių 100 ml paruošto vartoti produkto, gali būti papildomai pažymėta, kiek procentų 100 ml paruošto vartoti produkto sudaro šios higienos normos 10 priede nurodyti vitaminai ar mineralai;

24.4. informacija apie produktų vartojimą ant pradinio maitinimo kūdikių mišinių ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinių turi būti pateikta taip, kad neskatinėtų atsisakyti maitinti kūdikių motinos pienu. Draudžiama vartoti žodžius „žmogiškas“, „motiniškas“, „atitinkantis“, „artimiausias sudėčiai“ ir pan.;

24.5. pradinio maitinimo kūdikių mišinių ženklavimo rekvizituose po žodžių „svarbi pastaba“ ar pan. pateikiama ši privaloma informacija:

24.5.1. teiginys apie maitinimo motinos pienu pranašumą;

24.5.2. teiginys, kuriuo rekomenduojama vartoti produktą tik patarus nepriklausomiems sveikatos priežiūros, mitybos specialistams, vaistinėms arba kitiems už motinos ir kūdikio priežiūrą atsakingiems specialistams;

24.6. ženklinant pradinio maitinimo kūdikių mišinius neturi būti kūdikių nuotraukų ir kitokių paveikslėlių arba teksto, galinčio idealizuoti produktą. Tačiau, kad produktas būtų lengviau atpažįstamas bei geriau paaiškintas jo paruošimo būdas, etiketėse gali būti pateiktos grafinės iliustracijos;

24.7. ženklinant pradinio maitinimo kūdikių mišinius teiginiai apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą gali būti pateikiami tiksliai šios higienos normos 4 priede išvardytais atvejais ir laikantis nustatytų reikalavimų;

24.8. šios higienos normos 24.4–24.7 punktuose minimi reikalavimai taip pat taikomi:

24.8.1. atitinkamų produktų pristatymui, ypač jų formai, išvaizdai bei pakuotei, pakuotės medžiagoms, išdėstymo būdai ir aplinkai, kurioje jie eksponuojami;

24.8.2. reklamai;

24.9. pradinio maitinimo kūdikių mišiniai ir tolesnio maitinimo kūdikių mišiniai ženklinami lietuvių kalba ir taip, kad vartotojams būtų lengva atskirti šiuos produktus ir nekiltų pavojus sumaišyti pradinio maitinimo kūdikių mišinių su tolesnio maitinimo kūdikių mišiniais;

24.10. tik iš karvės arba ožkos pieno baltymų pagaminti pradinio maitinimo kūdikių mišiniai ir tolesnio maitinimo kūdikių mišiniai parduodami su užrašais „Pradinio maitinimo pieno mišinys kūdikiams“ ir „Tolesnio maitinimo pieno mišinys kūdikiams“;

24.11. kiti, šios higienos normos 24.10 punkte nenurodyti pradinio maitinimo kūdikių mišiniai ir tolesnio maitinimo kūdikių mišiniai parduodami su užrašais „Pradinio maitinimo kūdikių mišinys“ ir „Tolesnio maitinimo kūdikių mišinys“;

24.12. leidžiama prekiauti pradinio maitinimo kūdikių mišiniais ir tolesnio maitinimo kūdikių mišiniais, paženklintais kitokiais užrašais, negu nurodyta šios higienos normos 24.10 ir 24.11 punktuose, kol baigsis jų atsargos.

25. Pateikdamas pradinio maitinimo kūdikių mišinius rinkai, maisto tvarkymo subjektas praneša apie tai Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai [3.10].

26. Informacijos apie pradinio maitinimo ir tolesnio maitinimo kūdikių mišinius pateikimo reikalavimai:

26.1. pateikiama informacija turi užtikrinti tinkamą kūdikių produktų vartojimą ir nenuteikti prieš kūdikių maitinimą motinos pienu (žindymą). Siekiant geriau apsaugoti kūdikių sveikatą, ženklinant, pristatant ar reklamuojant mišinius kūdikiams turi būti laikomasi Pasaulio sveikatos organizacijos ir Jungtinių Tautų vaikų fondo parengto ir trisdešimt ketvirtosios Pasaulio asamblėjos patvirtinto Tarptautinio motinos pieno pakaitalų rinkodaros kodekso, nustatančio, kokia turi būti motinos pieno pakaitalų ir dirbtiniam maitinimui skirtų gaminių rinkodara, ir apibrėžiančio įvairių visuomenės grupių, organizacijų bei Vyriausybės vaidmenį remiant ir skatinant kūdikių žindymą, principų;

26.2. pradinio maitinimo kūdikių mišinius leidžiama reklamuoti tik sveikatos priežiūros specialistams skirtuose leidiniuose bei mokslo publikacijose. Reklamuojant tokius mišinius turi būti laikomasi šios higienos normos 24.4–24.7 punktuose nurodytų reikalavimų ir pateikiama tik mokslo

ir faktinė informacija. Tokia informacija neturi formuoti nuomonės, kad kūdikių maitinimas mišiniais prilygsta maitinimui motinos pienu ar yra pranašesnis;

26.3. pradinio maitinimo kūdikių mišiniai pardavimo vietose neturi būti reklamuojami, dalijami jų pavyzdžiai ar kitokiomis priemonėmis skatinamas tiesioginis šių mišinių pardavimas vartotojui mažmeninės prekybos tinkluose, pavyzdžiui, specialiai juos eksponuojant, dalijant nuolaidų korteles, prizus, rengiant specialias pardavimo ir išpardavimo akcijas bei reklamos kampanijas;

26.4. pradinio maitinimo kūdikių mišinių gamintojai ir platintojai neturi tiesiogiai arba netiesiogiai per sveikatos apsaugos sistemą ar šios sistemos darbuotojus nemokamai ar mažomis kainomis teikti visuomenei, nėščiosioms, motinoms ar jų šeimų nariams šių produktų, jų pavyzdžių ar bet kokių kitokių jų vartojimą skatinančių dovanų;

26.5. šeimoms ir asmenims, dirbantiems kūdikių ir mažų vaikų maitinimo srityje, teikiama informacija apie kūdikių ir mažų vaikų maitinimą turi būti objektyvi ir išsami (įskaitant planavimą, tiekimą, apipavidalinimą, informacijos platinimą bei šių sričių kontrolę);

26.6. informacinė ir mokomoji medžiaga apie kūdikių maitinimą, skirta nėščiosioms bei kūdikių ir mažų vaikų motinoms ir pateikta raštu, garso ar vaizdo forma, turi aiškiai informuoti apie:

26.6.1. maitinimo motinos pienu naudą ir privalumus;

26.6.2. motinos mitybos reikšmę, pasiruošimą maitinti krūtimi bei maitinimą krūtimi;

26.6.3. galimas dalinio dirbtinio maitinimo neigiamas pasekmes maitinant motinos pienu;

26.6.4. sunkumus grįžtant prie maitinimo motinos pienu;

26.6.5. jei reikia, pradinio maitinimo kūdikių mišinių tinkamą vartojimą;

26.7. pateikiamoje informacinėje medžiagoje apie pradinio maitinimo kūdikių mišinių vartojimą turi būti įspėjama apie socialines ir finansines tokio vartojimo pasekmes, apie pavojų sveikatai dėl netinkamo maisto ar netinkamų maitinimo būdų, ypač apie pavojų sveikatai dėl netinkamo pradinio maitinimo kūdikių mišinių vartojimo. Medžiagoje neturi būti jokių nuotraukų ar paveikslėlių, galinčių skatinti šių mišinių vartojimą;

26.8. kūdikių mišinių gamintojai ar platintojai gali dovanoti informacinio ar mokomojo pobūdžio dirbtiniam maitinimui skirtus gaminius ar literatūrą tik Sveikatos apsaugos ministerijos prašymu ir/arba tik gavę raštišką jos sutikimą arba remdamiesi Sveikatos apsaugos ministerijos šiuo tikslu duotais nurodymais. Ant tokių priemonių ar literatūros gali būti nurodytas dovanojančios bendrovės pavadinimas ar logotipas, nenurodant pradinio maitinimo kūdikių mišinių patentuotų prekės ženklų, kurie gali būti platinami tik per sveikatos apsaugos sistemos institucijas.

26.9. Įstaigos privalo užtikrinti, kad joms dovanotus ar parduotus pradinio maitinimo kūdikių mišinius, suvartotų ar gautų tik kūdikiai, kuriuos reikia maitinti šiais mišiniais, ir tik tiek laiko, kiek tokiems kūdikiams tai yra būtina.

VI SKYRIUS

PERDIRBTŲ GRŪDINIŲ MAISTO PRODUKTŲ IR MAISTO KŪDIKIAMS BEI MAŽIEMS VAIKAMS REIKALAVIMAI

27. Šiame skyriuje pateikti reikalavimai taikomi specialios mitybinės paskirties maisto produktams, kurie atitinka sveikų kūdikių ir mažų vaikų mitybos reikalavimus ir skirti vartoti atjunkomiems kūdikiams ir mažiems vaikams kaip papildomas maistas ir (arba) juos laipsniškai pratinant prie įprasto maisto.

28. Perdirbti grūdiniai maisto produktai ir maistas kūdikiams bei mažiems vaikams apima:

28.1. perdirbtus grūdinius maisto produktus, jų skiriamos keturios grupės:

28.1.1. paprasti grūdiniai produktai, kurie yra sumaišyti ar maišomi su pienu ar kitais tinkamais maistiniais skysčiais;

28.1.2. grūdiniai produktai, į kuriuos pridėta baltymų ir kurie yra sumaišyti ar maišomi su vandeniu ar kitais baltymų neturinčiais skysčiais;

28.1.3. makaronai, kurie vartojami išvirti vandenyje ar kituose tinkamuose skysčiuose;
 28.1.4. džiovėsiai ir sausainiai, valgomi paprastai arba susmulkinti, su vandeniu, pienu ar kitais tinkamais skysčiais;

28.2. maistą kūdikiams ir mažiems vaikams (kitus maisto produktus, išskyrus perdirbtus grūdinius maisto produktus);

28.3. šiame higienos normos skyriuje išdėstyti reikalavimai netaikomi mažiems vaikams skirtam pienui;

28.4. šios higienos normos 28.1 ir 28.2 punktuose nurodyti maisto produktai tiekiami rinkai tik tada, jeigu jie atitinka šiame higienos normos skyriuje nustatytus reikalavimus.

29. Sudėties reikalavimai:

29.1. perdirbti grūdiniai produktai ir maistas kūdikiams ir mažiems vaikams turi būti gaminami iš komponentų, kurių tinkamumas specialiai kūdikių ir mažų vaikų mitybai buvo nustatytas remiantis visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis;

29.2. perdirbtų grūdinių maisto produktų kūdikiams ir mažiems vaikams sudėtis turi atitikti šios higienos normos 6 priede nurodytus reikalavimus;

29.3. maisto kūdikiams ir mažiems vaikams sudėtis turi atitikti šios higienos normos 7 priede nurodytus reikalavimus;

29.4. į gaminamus perdirbtus grūdinius maisto produktus bei maistą kūdikiams ir mažiems vaikams galima pridėti tik šios higienos normos 9 priede nurodytų maistinių medžiagų;

29.5. perdirbtuose grūdiniuose maisto produktuose bei maiste kūdikiams ir mažiems vaikams neturi būti jokių medžiagų tokiais kiekiais, kurie galėtų kelti pavojų kūdikių ar mažų vaikų sveikatai.

30. Ženklinimo reikalavimai:

30.1. ženklinant perdirbtus grūdinius maisto produktus turi būti nurodyta:

30.1.1. nuo kokio amžiaus (ne mažiau kaip nuo 4 mėn.) toks produktas tinkamas vartoti, atsižvelgiant į jo sudėtį, struktūrą ar kitas specifines savybes. Ant produktų, rekomenduojamų vartoti nuo 4 mėn. amžiaus, gali būti nurodyta, kad jie tinka vartoti nuo šio amžiaus, nebent nepriklausomi asmenys, turintys gydytojo, mitybos specialisto ar vaistininko kvalifikaciją, arba kiti už motinos ir kūdikio priežiūrą atsakingi darbuotojai patartų kitaip;

30.1.2. jeigu produktas skirtas vartoti mažesniems nei 6 mėn. kūdikiams, turi būti parašyta, ar produkte yra glitimo;

30.1.3. produkto energinė vertė, išreikšta kJ ir kcal, bei baltymų, angliavandenių ir riebalų kiekis (skaičiais), esantis 100 g ar 100 ml produkto, ir, jei reikia, rekomenduojamame suvartoti produkto kiekyje;

30.1.4. vidutinis kiekvienos mineralinės medžiagos ir kiekvieno vitamino kiekis (skaičiais), esantis 100 g ar 100 ml produkto ir (jei reikia) rekomenduojamame suvartoti produkto kiekyje;

30.1.5. tinkamo paruošimo instrukcijos ir jų laikymosi svarba;

30.2. ženklinant perdirbtus grūdinius maisto produktus ir maistą kūdikiams bei mažiems vaikams:

30.2.1. gali būti nurodyta 9 priede nurodytų maistinių medžiagų vidutinis kiekis (skaičiais) 100 g ar 100 ml produkto ir (jei reikia) rekomenduojamame suvartoti produkto kiekyje, jeigu tai nebuvo nurodyta pagal 28.1.4 punkto nuostatas;

30.2.2. be informacijos skaičiais, gali būti pateikta informacija apie vitaminus ir mineralines medžiagas, išreikšta šios higienos normos 11 priede nurodomų verčių procentais 100 g ar 100 ml parduodamo produkto ir (jei reikia) rekomenduojamame suvartoti produkto kiekyje, bet tik tuo atveju, jei medžiagų koncentracija sudaro bent 15 proc. nurodomos vertės.

VII SKYRIUS

MAISTO PRODUKTŲ, SKIRTŲ SUMAŽINTO ENERGIJOS KIEKIO DIETOMS SVORIUI MAŽINTI, REIKALAVIMAI

31. Prie specialios mitybinės paskirties maisto produktų, skirtų sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti, priskiriami tokie maisto produktai, kurie yra specialiai sukurti taip, kad galėtų pakeisti visą ar dalį paros maisto raciono, jeigu vartojami pagal gamintojo instrukcijas. Skiriamos dvi šių produktų rūšys:

31.1. produktai, pakeičiantys visą paros maisto racioną;

31.2. produktai, pakeičiantys vieną ar daugiau valgymų per parą.

32. Lietuvos Respublikos rinkoje maisto produktais, nurodytais šios higienos normos 31 punkte, leidžiama prekiauti tik tada, jei jie atitinka šios higienos normos reikalavimus.

33. Tiekdamas į rinką maisto produktus, nurodytus šios higienos normos 31 punkte, tačiau kurių energinė vertė yra mažesnė, nei nurodyta šios higienos normos 12 priede, maisto tvarkymo subjektas praneša apie tai Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai [3.10].

34. Sudėties reikalavimai:

34.1. specialios mitybinės paskirties maisto produktų, skirtų sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti, sudėtis turi atitikti šios higienos normos 12 priede nurodytus reikalavimus;

34.2. visos atskiros specialios mitybinės paskirties maisto produkto, skirtas sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti, priskirtino prie šios higienos normos 31.1 punkte nurodytos grupės, dalys turi būti parduodamos vienoje pakuotėje.

35. Ženklavimo reikalavimai:

35.1. specialios mitybinės paskirties produktai, skirti sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti, parduodami tokiais pavadinimais: „Viso paros raciono pakaitalas svoriui kontroliuoti“ arba „Vieno valgymo pakaitalas svoriui kontroliuoti“;

35.2. ženklinant specialios mitybinės paskirties maisto produktus, skirtus sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti, be teisės akto [3.14] 13 punkte nurodytos informacijos, privaloma nurodyti:

35.2.1. produkto energinę vertę, išreikštą kJ ir kcal, bei baltymų, angliavandenių ir riebalų kiekį, išreikštą skaičiais, nurodytame paruoštame siūlomame vartoti produkto kiekyje;

35.2.2. vidutinį kiekvienos mineralinės medžiagos ir kiekvieno vitamino, kurių reikalavimai nurodyti šios higienos normos 12 priede, kiekį (skaičiais) nurodytame paruoštame siūlomame vartoti produkto kiekyje. Informacija apie produkte esančius vitaminus ir mineralus, nurodytus 12 priede, taip pat turi būti pateikta procentais, apskaičiuojant, kokį procentą nurodomas kiekis vitaminų ir mineralų sudaro nuo nustatytos rekomenduojamos paros normos, nurodytos teisės akto [3.14] 4 priede;

35.2.3. jei reikia, tinkamo paruošimo instrukcijas ir šių instrukcijų laikymosi svarbą;

35.2.4. jeigu pagal gamintojo instrukciją vartojant produktą poliolių gaunama daugiau kaip 20 g per dieną, turi būti nurodyta, kad maisto produktas gali turėti vidurius laisvinantį poveikį;

35.2.5. reikiamo kasdieninio skysčių kiekio suvartojimo svarbą;

35.2.6. kad produktai, pakeičiantys visą paros maisto racioną, turi pakankamą reikiamų kasdien suvartoti maistinių medžiagų kiekį ir kad be gydytojo konsultacijos jų vartoti negalima ilgiau kaip tris savaites;

35.2.7. kad produktai, pakeičiantys dalį paros maisto raciono, yra naudingi tik tada, kai jie vartojami kaip dalis sumažinto energijos kiekio dietos, o kitą paros raciono dalį būtina turėtų sudaryti kiti maisto produktai;

35.3. ženklinant, pristatant ir reklamuojant tokius produktus draudžiama nurodyti, kiek svorio galima prarasti juos vartojant.

VIII SKYRIUS

SPECIALIOS MEDICININĖS PASKIRTIES MAISTO PRODUKTŲ REIKALAVIMAI

36. Specialios medicininės paskirties maisto produktai skirstomas į šias tris grupes:

36.1. visaverčiai standartinės maistinės sudėties maisto produktai, vartojami pagal gamintojo instrukcijas, galintys būti vieninteliu asmenų, kuriems jie skirti, mitybos šaltiniu;

36.2. visaverčiai maisto produktai, kurių maistinė sudėtis yra pritaikyta asmenims, sergantiems tam tikra liga ar esantiems tam tikros sveikatos būklės, ir kurie, vartojant juos pagal gamintojo instrukcijas, gali būti vienintelis asmenų, kuriems jie skirti, mitybos šaltinis;

36.3. nevisaverčiai maisto produktai, kurių maistinė sudėtis yra standartinė arba pritaikyta asmenims, sergantiems tam tikra liga ar esantiems tam tikros sveikatos būklės, ir kurie negali būti vienintelis asmenų, kuriems jie skirti, mitybos šaltinis;

37. maisto produktai, apibūdinti šios higienos normos 36.1 ir 36.2 punktuose, gali būti vartojami kaip daliniai pacientų maisto pakaitalai arba kaip mitybos priedai;

38. maisto tvarkymo subjektas, tiekiantis Lietuvos Respublikos rinkai specialios medicininės paskirties maisto produktus, praneša apie tai Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai [3.10];

39. draudžiama prekiauti specialios medicininės paskirties maisto produktais, jei jie neatitinka šiose higienos normos skyriuose pateiktų sudėties ir ženklinimo reikalavimų ir apie jo pateikimą rinkai nepranešta Valstybinei ir maisto veterinarijos tarnybai [3.10].

40. Sudėties reikalavimai:

40.1. specialios medicininės paskirties maisto produktų sudėtis turi atitikti gydymo ir sveikos mitybos principus. Jų vartojimas pagal gamintojo nurodymus turi būti saugus, naudingas ir veiksmingas, atitinkantis asmenų, kuriems jie skirti, mitybos poreikius, ir tai turi būti pagrįsta visuotinai pripažintais moksliniais duomenimis;

40.2. specialios medicininės paskirties maisto produktai turi atitikti šios higienos normos 14 priede nurodytą sudėtį.

41. Ženklinimo reikalavimai:

41.1. parduodamų specialios medicininės paskirties maisto produktų pavadinime turi būti parašyta „specialios medicininės paskirties maisto produktai“;

41.2. ženklinant specialios medicininės paskirties maisto produktus nurodoma ši informacija:

41.2.1. produkto energinė vertė kJ bei kcal ir baltymų, angliavandenių bei riebalų kiekis, išreikštas skaičiais 100 g arba 100 ml parduodamo produkto, o tam tikrais atvejais – 100 g arba 100 ml produkto, paruošto vartoti taip, kaip nurodyta gamintojo instrukcijose. Be to, ši informacija gali būti nurodyta apie kiekvieną etiketėje pažymėtą dalį arba porciją, jeigu nurodytas pakuotėje esantis porcijų skaičius;

41.2.2. produkte esantis vidutinis kiekvienos mineralinės medžiagos ir kiekvieno vitamino, nurodytų šios higienos normos 14 priede, kiekis, išreikštas skaičiais 100 g arba 100 ml produkto, o tam tikrais atvejais – 100 g arba 100 ml produkto, paruošto vartoti taip, kaip nurodyta gamintojo instrukcijose. Be to, ši informacija gali būti nurodyta apie kiekvieną etiketėje pažymėtą dalį arba porciją, jeigu nurodytas pakuotėje esantis porcijų skaičius;

41.2.3. pasirinktinai baltymų, angliavandenių bei riebalų sudėtinių dalių kiekis ir (ar) kitų maisto medžiagų ir jų sudėtinių dalių, kurias būtina paskelbti dėl tinkamo produkto vartojimo, kiekis, išreikštas skaičiais 100 g arba 100 ml parduodamo produkto, o tam tikrais atvejais – 100 g arba 100 ml produkto, paruošto vartoti taip, kaip nurodyta gamintojų instrukcijose. Be to, ši informacija gali būti nurodyta apie kiekvieną etiketėje pažymėtą dalį arba porciją, jeigu nurodytas pakuotėje esantis porcijų skaičius;

41.2.4. jei reikia, informacija apie produkto osmoliarumą arba osmolingumą;

41.2.5. informacija apie produkte esančių baltymų ir (ar) baltymų hidrolizatų kilmę bei pobūdį;

41.3. ženklinant taip pat pateikiama ši informacija, prieš kurią įrašomi žodžiai „svarbi pastaba“ ar panašūs žodžiai:

41.3.1. teiginys, kad produktas turi būti vartojamas prižiūrint medikams;

41.3.2. teiginys apie tai, ar produktas gali būti vienintelis mitybos šaltinis;

41.3.3. jei reikia, teiginys, kad produktas yra skirtas konkrečiam amžiaus grupei;

41.3.4. jei reikia, teiginys, kad produktas yra pavojingas sveikatai, jei jį vartoja asmenys, kurie yra sveiki (neserga ligomis ar nėra tos sveikatos būklės, kuri atitiktų šio produkto paskirtį);

41.4. ženklinant taip pat turi būti užrašyta:

41.4.1. teiginys „Tik mitybos reguliavimui esant“ (vietoj taškų nurodomos ligos, ar sveikatos būklė, kurių atveju skiriamas atitinkamas produktas);

41.4.2. jei reikia, teiginys apie atitinkamas vartojimo atsargumo priemones ir kontraindikacijas;

41.4.3. produkto savybių ir (ar) charakteristikų, kurios daro jį naudingą ypač dėl galimo maistingųjų medžiagų kiekio padidinimo, sumažinimo, visiško jų pašalinimo arba kitokių pakeitimų, aprašymas ir produkto vartojimo pagrindimas;

41.4.4. jei reikia – įspėjimas, kad produktas nėra skirtas vartoti parenteraliniu būdu;

41.5. jei reikia, ženklinant nurodoma, kaip produktas turi būti tinkamai paruoštas, vartojamas ir laikomas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Priedas. Neteko galios nuo 2012-07-11

Priedo naikinimas:

Nr. [V-660](#), 2012-06-29, Žin. 2012, Nr. 80-4200 (2012-07-10), i. k. 1122250ISAK000V-660

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1013](#), 2006-11-28, Žin., 2006, Nr. 132-5019 (2006-12-05), i. k. 1062250ISAK00V-1013

Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, Žin., 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
1 priedas

PAGRINDINIAI PRADINIO MAITINIMO KŪDIKIŲ MIŠINIŲ, PARUOŠTŲ PAGAL GAMINTOJO NURODYMUS, SUDĖTIES REIKALAVIMAI

1. Paruošto vartoti pradinio maitinimo mišinio (100 ml) energinė vertė, kJ arba kcal:

Mažiausia vertė	Didžiausia vertė
250 kJ/100 ml	295 kJ/100 ml
(60 kcal/100 ml)	(70 kcal/100 ml)

2. **Baltymų** kiekis apskaičiuojamas pagal šią formulę: baltymų kiekis = azoto kiekis x 6,25.
Pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose baltymų kiekis gali būti:

2.1. iš karvės arba ožkos pieno baltymų gaminamuose pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose:

Mažiausias kiekis ¹	Didžiausias kiekis
0,45 g/100 kJ	0,7 g/100 kJ
(1,8 g/100 kcal)	(3 g/100 kcal)

¹ Iš karvės arba ožkos pieno baltymų gaminami pradinio maitinimo kūdikių mišiniai, kuriuose baltymų kiekis yra nuo mažiausio iki 0,5 g/100 kJ (2 g/100 kcal), turi atitikti šios higienos normos 23.6 punkte nustatytus reikalavimus.

2.1.1. siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, pradinio maitinimo kūdikių mišinyje turi būti bent toks kiekvienos nepakeičiamos ir iš dalies pakeičiamos aminorūgšties kiekis, koks yra pamatiniame baltyme (motinos piene, kaip nurodyta teisės akte [3.6]);

2.1.2. metionino ir cistino kiekis gali būti sudedamas, jeigu metionino ir cistino santykis yra ne didesnis nei 2, o fenilalanino ir tirozino kiekis gali būti sudedamas, jeigu tirozino ir fenilalanino santykis yra ne didesnis nei 2;

2.1.3. metionino ir cistino santykis gali būti didesnis nei 2, bet ne didesnis nei 3, jeigu produkto tinkamumas specialiai vartoti tik kūdikiams įrodomas atitinkamais tyrimais, atliekamais vadovaujantis visuotinai priimtais specialistų patarimais dėl tokių tyrimų metodikos ir atlikimo;

2.2. baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal iš baltymų hidrolizatų gaminamuose pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose:

Mažiausias kiekis ¹	Didžiausias kiekis
0,45 g/100 kJ	0,7 g/100 kJ
(1,8 g/100 kcal)	(3 g/100 kcal)

¹ Iš baltymų hidrolizatų gaminami pradinio maitinimo kūdikių mišiniai, kuriuose baltymų kiekis yra nuo mažiausio iki 0,56 g/100 kJ (2,25 g/100 kcal), turi atitikti šios higienos normos 23.6 punkte nustatytus reikalavimus.

2.2.1. siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, pradinio maitinimo kūdikių mišinyje turi būti bent toks kiekvienos nepakeičiamos ir iš dalies pakeičiamos aminorūgšties kiekis, koks yra pamatiniame baltyme (motinos piene, kaip nurodyta teisės akte [3.6]);

2.2.2. metionino ir cistino kiekis gali būti sudedamas, jeigu metionino ir cistino santykis yra ne didesnis nei 2, o fenilalanino ir tirozino kiekis gali būti sudedamas, jeigu tirozino ir fenilalanino santykis yra ne didesnis nei 2;

2.2.3. metionino ir cistino santykis gali būti didesnis nei 2, bet ne didesnis nei 3, jeigu produkto tinkamumas specialiai vartoti tik kūdikiams įrodomas atitinkamais tyrimais, atliekamais vadovaujantis visuotinai priimtais specialistų patarimais dėl tokių tyrimų metodikos ir atlikimo;

2.2.4. L-karnitino kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,3 mg/100 kJ (1,2 mg/100 kcal);

2.3. baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal tik iš sojų baltymų izoliatų arba juos maišant su karvės arba ožkos pieno baltymais gaminamuose pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
0,56 g/100 kJ	0,7 g/100 kJ
(2,25 g/100 kcal)	(3 g/100 kcal)

2.3.1. pradinio maitinimo kūdikių mišiniams gaminti gali būti naudojami tik sojų baltymų izoliatai;

2.3.2. kad būtų gautas reikiamas energijos kiekis, pradinio maitinimo kūdikių mišinyje turi būti bent toks kiekvienos nepakeičiamos ir iš dalies pakeičiamos aminorūgšties kiekis, koks yra pamatiniame baltyme (motinos piene, kaip nurodyta teisės akte [3.6]);

2.3.3. metionino ir cistino kiekis gali būti sudedamas, jeigu metionino ir cistino santykis yra ne didesnis nei 2, o fenilalanino ir tirozino kiekis gali būti sudedamas, jeigu tirozino ir fenilalanino santykis yra ne didesnis nei 2;

2.3.4. metionino ir cistino santykis gali būti didesnis nei 2, bet ne didesnis nei 3, jeigu produkto tinkamumas specialiai vartoti tik kūdikiams įrodomas atitinkamais tyrimais, atliekamais vadovaujantis visuotinai priimtais specialistų patarimais dėl tokių tyrimų metodikos ir atlikimo;

2.3.5. L-karnitino kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,3 mg/100 kJ (1,2 mg/100 kcal);

2.4. visais atvejais į pradinio maitinimo kūdikių mišinį aminorūgščių galima pridėti tik siekiant pagerinti mitybinę baltymų vertę ir tik tokią jų dalį, kuri būtina šiam tikslui pasiekti.

3. Riebalai:

3.1. riebalų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
1,05 g/100 kJ	1,4 g/100 kJ
(4,4 g/100 kcal)	(6,0 g/100 kcal)

3.2. draudžiama naudoti šias medžiagas:

3.2.1. sezamo sėklų aliejų;

3.2.2. medvilnės sėklų aliejų;

3.3. lauro rūgšties ir miristo rūgšties kiekis:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
-	Atskirai arba kartu: 20 % bendro riebalų kiekio

3.4. linolo rūgšties (gliceridų = linolatų pavidalu) kiekis mg/100 kJ arba mg/100 kcal mišinio:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
70 mg/100 kJ	285 mg/100 kJ
(300 mg/100 kcal)	(1200 mg/100 kcal)

3.5. alfa linoleno rūgšties turi būti ne mažiau kaip 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal). Linolo rūgšties ir alfa linoleno rūgšties santykis turi būti ne mažesnis kaip 5 ir ne didesnis kaip 15;

3.6. riebalų rūgščių *trans*-izomerų kiekis turi būti ne didesnis kaip 3 % bendro riebalų kiekio;

3.7. eruko rūgšties turi būti ne daugiau kaip 1 % bendro riebalų kiekio;

3.8. gali būti pridėta ilgagrandinių (20 ir 22 anglies atomų) polinesočiųjų riebalų rūgščių (LCP). Tokiu atveju jų kiekis turi būti ne didesnis kaip:

3.8.1. 1 % bendro riebalų kiekio, jei tai n-3 LCP;

3.8.2. 2 % bendro riebalų kiekio, jei tai n-6 LCP (arachidono rūgšties – 1 % bendro riebalų kiekio (20:4 n-6);

3.8.3. eikozapentaeno rūgšties (20:5 n-3) kiekis neturi būti didesnis kaip dokozaheksaeno rūgšties (22:6 n-3) kiekis;

3.8.4. dokozaheksaeno rūgšties (22:6 n-6) kiekis neturi būti didesnis kaip n-6 LCP kiekis.

4. **Angliavandenių** kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
2,2 g/100 kJ	3,4 g/100 kJ
(9 g/100 kcal)	(14 g/100 kcal)

4.1. leidžiama naudoti tik šiuos angliavandenius:

4.1.1. laktozę;

4.1.2. maltozę;

4.1.3. sacharozę;

4.1.4. malto-dekstrinus;

4.1.5. gliukozės sirupą ar sausą gliukozės sirupą;

4.1.6. apvirtą krakmolą, natūraliai neturintį glitimo;

4.1.7. želatinizuotą krakmolą, natūraliai neturintį glitimo;

4.1.8. gliukozę;

4.2. laktozės kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio¹:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
1,1 g/100 kJ	-
(4,5 g/100 kcal)	-
¹ netaikoma pradinio maitinimo kūdikių mišiniams, kuriuose sojų baltymai sudaro daugiau kaip 50 % bendro baltymų kiekio.	

4.3. sacharozės galima dėti tik į pradinio maitinimo kūdikių mišinius, pagamintus iš baltymų hidrolizatų. Į mišinius dedamas sacharozės kiekis neturi būti didesnis kaip 20 % viso angliavandenių kiekio;

4.4. apvirto krakmolo ir (ar) želatinizuoto krakmolo kiekis g/100 ml mišinio:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
-	2 g/100 ml, 30 % bendro angliavandenių kiekio

4.5. gliukozės galima dėti tik į pradinio maitinimo kūdikių mišinius, pagamintus iš baltymų hidrolizatų. Į mišinius dedamas gliukozės kiekis turi būti ne didesnis kaip 0,5 g/100 kJ (2 g/100 kcal).

5. Pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose gali būti **mineralinių medžiagų**:

5.1. mineralinių medžiagų kiekiai iš karvės arba ožkos pieno baltymų arba baltymų hidrolizatų gaminamuose pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose:

Eil. Nr.	Mineralinės medžiagos pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
		Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
1.	Natris, mg	5	14	20	60
2.	Kalis, mg	15	38	60	160
3.	Chloras, mg	12	38	50	160
4.	Kalcis, mg	12	33	50	140
5.	Fosforas, mg	6	22	25	90
6.	Magnis, mg	1,2	3,6	5	15
7.	Geležis, mg ¹	0,07	0,3	0,3	1,3

8.	Cinkas, mg	0,12	0,36	0,5	1,5
9.	Varis, µg	8,4	25	35	100 ⁴
10.	Jodas, µg	2,5	12	10	50
11.	Selenas, µg ²	0,25	2,2	1	9
12.	Manganas, µg	0,25	25	1	100
13.	Fluoridas, µg	-	25	-	100

¹ Reikšmės pateiktos mišiniams, kai pridėta geležies.

² Reikšmės pateiktos mišiniams, kai pridėta seleno.

Pastaba. Kalcio ir fosforo santykis turi būti ne mažesnis kaip 1,0 ir ne didesnis kaip 2,0.

5.2. tik iš sojų baltymų izoliatų arba juos maišant su karvės arba ožkos pieno baltymais gaminamiems pradinio maitinimo kūdikių mišiniams taikomi visi šio priedo 5.1 punkte nurodyti reikalavimai, išskyrus reikalavimus dėl geležies ir fosforo:

	100 kJ		100 kcal	
	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
Geležis, mg	0,12	0,5	0,45	2
Fosforas, mg	7,5	25	30	100

6. Vitaminų kiekiai 100 kJ arba 100 kcal mišinio:

Eil. Nr.	Vitamino pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
		Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
1.	Vitaminas A, µg RE ¹	14	43	60	180
2.	Vitaminas D, µg ²	0,25	0,65	1	2,5
3.	Tiaminas, µg	14	72	60	300
4.	Riboflavinas, µg	19	95	80	400
5.	Niacinas, µg ³	72	375	300	1500
6.	Pantoteno rūgštis, µg	95	475	400	2000
7.	Vitaminas B ₆ , µg	9	42	35	175
8.	Biotinas, µg	0,4	1,8	1,5	7,5
9.	Folio rūgštis, µg	2,5	12	10	50
10.	Vitaminas B ₁₂ , µg	0,025	0,12	0,1	0,5
11.	Vitaminas C, mg	2,5	7,5	10	30
12.	Vitaminas K, µg	1	6	4	25
13.	Vitaminas E, mg α-TE ⁴	0,5/g polinesočiosios riebalų rūgštis, išreikštos linolo rūgštimi, pakoreguotos pagal dvigubą jungtį ⁵ , bet ne mažiau kaip 0,1 mg/100 kJ	1,2	0,5/g polinesočiosios riebalų rūgštis, išreikštos linolo rūgštimi, pakoreguotos pagal dvigubą jungtį ⁵ , bet ne mažiau kaip 0,5 mg/100 kJ	5

¹ RE = visi trans-retinolio ekvivalentai.

² Cholekalciferolis, kurio 10 µg = 400 TV (tarptautinių vienetų) vitamino D.

³ Iš anksto sudarytas niacinas.

⁴ α-TE = d-α-tokoferolio ekvivalentai.

⁵ 0,5 mg α-TE/1 g linolo rūgštis (18:2 n-6); 0,75 mg α-TE/1 g linoleno rūgštis (18:3 n-3); 1,0 mg α-TE/1 g arachidono rūgštis (20:4 n-6); 1,25 mg α-TE/1 g eikozapentaeno rūgštis (20:5 n-3); 1,5 mg α-

TE/1 g dokozaheksaeno rūgšties (22:6 n-3).

7. Nukleotidų pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose gali būti pridėta:

Eil. Nr.	Nukleotido pavadinimas	Didžiausias kiekis ¹	
		mg/100 kJ	mg/100 kcal
1.	Citidino-5'-monofosfatas	0,60	2,50
2.	Uridino-5'-monofosfatas	0,42	1,75
3.	Adenozino 5' - monofosfatas	0,36	1,50
4.	Guanozino 5' - monofosfatas	0,12	0,50
5.	Inozino 5' -monofosfatas	0,24	1,00

¹ Bendras nukleotidų kiekis negali būti didesnis kaip 1,2 mg/100 kJ (5 mg/100 kcal).

8. **Taurino** į pradinio maitinimo kūdikių mišinius dedama ne daugiau kaip 2,9 mg/100 kJ (12 mg/100 kcal).

9. Cholino į pradinio maitinimo kūdikių mišinius dedama:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
1,7 mg/100 kJ	12 mg/100 kJ
(7 mg/100 kcal)	(50 mg/100 kcal)

10. **Fosfolipidų** pradinio maitinimo kūdikių mišiniuose turi būti ne daugiau kaip 2 g/l.

11. Inozitolio į pradinio maitinimo kūdikių mišinius dedama:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
1 mg/100 kJ	10 mg/100 kJ
(4 mg/100 kcal)	(40 mg/100 kcal)

12. **Fruktooligosacharidų ir galaktooligosacharidų** galima dėti į pradinio maitinimo kūdikių mišinius:

12.1. jų kiekis 90 % oligogalaktozil-laktozės ir 10 % didelės molekulinės masės oligofruktozil-sacharozės junginyje neturi būti didesnis kaip 0,8 g/100 ml;

12.2. kitus fruktooligosacharidų ir galaktooligosacharidų junginius ir didžiausią leistiną jų kiekį galima naudoti laikantis šios higienos normos 23.5 punkto nuostatų.

Priedo pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, Žin., 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069

Nr. [V-155](#), 2008-02-28, Žin., 2008, Nr. 27-998 (2008-03-06), i. k. 1082250ISAK000V-155

Nr. [V-660](#), 2012-06-29, Žin., 2012, Nr. 80-4200 (2012-07-10), i. k. 1122250ISAK000V-660

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
2 priedas

PAGRINDINIAI TOLESNIO MAITINIMO KŪDIKIŲ MIŠINIŲ, PARUOŠTŲ PAGAL GAMINTOJO NURODYMUS, SUDĖTIES REIKALAVIMAI

1. Paruošto vartoti mišinio (100 ml) energinė vertė kJ arba kcal:

Mažiausia vertė	Didžiausia vertė
250 kJ/100 ml	295 kJ/100 ml
(60 kcal/100 ml)	(70 kcal/100 ml)

2. **Baltymų** kiekis apskaičiuojamas taip: baltymų kiekis = azoto kiekis x 6,25:

2.1. baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal iš karvės arba ožkos pieno baltymų gaminamuose tolesnio maitinimo kūdikių mišiniuose:

Mažiausias kiekis ¹	Didžiausias kiekis
0,45 g/100 kJ	0,8 g/100 kJ
(1,8 g/100 kcal)	(3,5 g/100 kcal)
¹ Iš baltymų hidrolizatų gaminami tolesnio maitinimo mišiniai, kuriuose baltymų kiekis yra nuo mažiausio iki 0,56 g/100kJ (2,25 g/100 kcal), turi atitikti šios higienos normos 23.7.1 punkto nuostatas	

2.1.1. siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, kiekvienos turimos nepakeičiamos ir iš dalies pakeičiamos aminorūgšties kiekis tolesnio maitinimo kūdikių mišinyje turi būti ne mažesnis už jos kiekį pamatiniame baltyme (motinos piene, kaip nurodyta teisės akte [3.6]);

2.1.2. metionino ir cistino kiekis gali būti sudedamas, jeigu metionino ir cistino santykis yra ne didesnis nei 3, o fenilalanino ir tirozino kiekis gali būti sudedamas, jeigu tirozino ir fenilalanino santykis yra ne didesnis nei 2;

2.2. baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal iš baltymų hidrolizatų gaminamuose tolesnio maitinimo kūdikių mišiniuose:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
0,56 g/100 kJ	0,8 g/100 kJ
(2,25 g/100 kcal)	(3,5 g/100 kcal)

2.2.1. siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, kiekvienos turimos nepakeičiamos ir iš dalies pakeičiamos aminorūgšties kiekis tolesnio maitinimo kūdikių mišinyje turi būti ne mažesnis už jos kiekį pamatiniame baltyme (motinos piene, kaip nurodyta teisės akte [3.6]);

2.2.2. metionino ir cistino kiekis gali būti sudedamas, jeigu metionino ir cistino santykis yra ne didesnis nei 3, o fenilalanino ir tirozino kiekis gali būti sudedamas, jeigu tirozino ir fenilalanino santykis yra ne didesnis nei 2;

2.2.3. baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal tik iš sojų baltymų izoliatų arba juos maišant su karvės arba ožkos pieno baltymais gaminamuose tolesnio maitinimo kūdikių mišiniuose:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
0,56 g/100 kJ	0,8 g/100 kJ
(2,25 g/100 kcal)	(3,5 g/100 kcal)

2.3.1. tolesnio maitinimo kūdikių mišiniams gaminti gali būti naudojami tik sojų baltymų izoliatai;

2.3.2. siekiant gauti reikiamą energijos kiekį, kiekvienos turimos nepakeičiamos ir iš dalies pakeičiamos aminorūgšties kiekis tolesnio maitinimo kūdikių mišinyje turi būti ne mažesnis už jos kiekį pamatiniame baltyme (motinos piene, kaip nurodyta Komisijos reglamente (EB) Nr. 1243/2008 [3.6]);

2.3.3. metionino ir cistino kiekis gali būti sudedamas, jeigu metionino ir cistino santykis yra ne didesnis nei 3, o fenilalanino ir tirozino kiekis gali būti sudedamas, jeigu tirozino ir fenilalanino santykis yra ne didesnis nei 2;

2.4. visais atvejais į tolesnio maitinimo kūdikių mišinį aminorūgščių galima pridėti tik siekiant pagerinti mitybinę baltymų vertę ir tik tokią jų dalį, kuri būtina šiam tikslui pasiekti.

3. Riebalai:

3.1. riebalų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
0,96 g/100 kJ	1,4 g/100 kJ
(4,0 g/100 kcal)	(6,0 g/100 kcal)

3.2. draudžiama naudoti šias medžiagas:

3.2.1. sezamo sėklų aliejų,

3.2.2. medvilnės sėklų aliejų;

3.2. lauro ir miristo rūgšties kiekis:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
-	Atskirai arba kartu: 20 % bendro riebalų kiekio

3.3. linolo rūgšties (gliceridų = linolatų pavidalu) kiekis mg/100 kJ arba mg/100 kcal mišinio:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
70 mg/100 kJ	285 mg/100 kJ
(300 mg/100 kcal)	(1200 mg/100 kcal)

3.4. riebalų rūgščių *trans*-izomerų kiekis turi būti ne didesnis kaip 3 % bendro riebalų kiekio;

3.5. eruko rūgšties turi būti ne daugiau kaip 1 % bendro riebalų kiekio;

3.6. alfa linoleno rūgšties turi būti ne mažiau kaip 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal);

linolo rūgšties ir alfa linoleno rūgšties santykis turi būti ne mažesnis kaip 5 ir ne didesnis kaip 15;

3.7. gali būti pridėta ilgagrandinių (20 ir 22 anglies atomų) polinesočiųjų riebalų rūgščių (LCP), tokiu atveju jų kiekis turi būti ne didesnis kaip:

3.7.1. 1 % bendro riebalų kiekio, jei tai n-3 LCP;

3.7.2. 2 % bendro riebalų kiekio, jei tai n-6 LCP (arachidono rūgšties – 1 % bendro riebalų kiekio (20:4 n-6);

3.7.3. eikozapentaeno rūgšties (20:5 n-3) kiekis neturi būti didesnis už dokozaheksaeno rūgšties (22:6 n-3) kiekį;

3.7.4. dokozaheksaeno rūgšties (22:6 n-6) kiekis neturi būti didesnis už n-6 LCP kiekį.

4. Angliavandeniai:

4.1. angliavandenių kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
2,2 g/100 kJ	3,4 g/100 kJ
(9 g/100 kcal)	(14 g/100 kcal)

4.2. draudžiama naudoti sudedamąsias dalis, kuriose yra glitimo;

4.3. laktozės kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal mišinio¹:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
1,1 g/100 kJ	-
(4,5 g/100 kcal)	-

¹ netaikoma tolesnio maitinimo kūdikių mišiniams, kuriuose sojų baltymai sudaro

daugiau kaip 50 % bendro baltymų kiekio.

4.4. sacharozė, fruktozė, medus¹:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
-	Atskirai arba kartu: 20% bendro angliavandenių kiekio
¹ Medus apdorojamas taip, kad būtų sunaikintos <i>Clostridium botulinum</i> sporos.	

4.5. gliukozė:

4.5.1. gliukozės galima dėti tik į tolesnio maitinimo kūdikių mišinius, pagamintus iš baltymų hidrolizatų;

4.5.2. į mišinius dedamas gliukozės kiekis neturi būti didesnis kaip 0,5 g/100 kJ (2 g/100 kcal).

5. Mineralinės medžiagos:

5.1. mineralinių medžiagų kiekiai iš karvės arba ožkos pieno baltymų arba baltymų hidrolizatų gaminamuose tolesnio maitinimo kūdikių mišiniuose:

Eil. Nr.	Mineralinės medžiagos pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
		Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Mažiausias Kiekis	Didžiausias kiekis
1.	Natris, mg	5	14	20	60
2.	Kalis, mg	15	38	60	160
3.	Chloras, mg	12	38	50	160
4.	Kalcis, mg	12	33	50	140
5.	Fosforas, mg	6	22	25	90
6.	Magnis, mg	1,2	3,6	5	15
7.	Geležis, mg	0,14	0,5	0,6	2
8.	Cinkas, mg	0,12	0,36	0,5	1,5
9.	Varis, µg	8,4	25	35	100
10.	Jodas, µg	2,5	12	10	50
11.	Selenas, µg	0,25	2,2	1	9
12.	Manganas, µg	0,25	25	1	100
13.	Fluoridas, µg	-	25	-	100
Pastaba. Kalcio ir fosforo santykis turi būti ne mažesnis kaip 1.0 ir ne didesnis kaip 2,0.					

5.2. tik iš sojų baltymų izoliatų arba juos maišant su karvės arba ožkos pieno baltymais gaminamiems tolesnio maitinimo kūdikių mišiniams taikomi visi šio priedos 5.1 punkte pateikti mineralinių medžiagų reikalavimai, išskyrus reikalavimus dėl geležies ir fosforo:

Medžiagos pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
Geležis, mg	0,22	0,65	0,9	2,5
Fosforas, mg	7,5	25	30	100

6. Vitaminų kiekiai 100 kJ arba 100 kcal mišinio:

Vitamino pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
1. Vitaminas A, µg RE ¹	14	43	60	180
2. Vitaminas D, µg ²	0,25	0,75	1	3
3. Tiaminas, µg	14	72	60	300

4. Riboflavin, μg	19	95	80	400
5. Niacinas, μg ³	72	375	300	1500
6. Pantoteno rūgštis, μg	95	475	400	2000
7. Vitaminas B ₆ , μg	9	42	35	175
8. Biotinas, μg	0,4	1,8	1,5	7,5
9. Folio rūgštis, μg	2,5	12	10	50
10. Vitaminas B ₁₂ , μg	0,025	0,12	0,1	0,5
11. Vitaminas C, mg	2,5	7,5	10	30
12. Vitaminas K, μg	1	6	4	25
13. Vitaminas E, mg, $\alpha\text{-TE}$ ⁴	0,5/g polinesočiosios riebalų rūgštis, išreikštos linolo rūgštimi, pakoreguotos pagal dvigubą jungtį ⁵ , bet ne mažiau kaip 0,1 mg/100 kJ	1,2	0,5/g polinesočiosios riebalų rūgštis, išreikštos linolo rūgštimi, pakoreguotos pagal dvigubą jungtį ⁵ , bet ne mažiau kaip 0,5 mg/100 kJ	5

¹ RE = visi trans-retinolio ekvivalentai.
² Cholekalciferolis, kurio 10 μg = 400 TV (tarptautinių vienetų) vitamino D.
³ Iš anksto sudarytas niacinas.
⁴ $\alpha\text{-TE}$ = d- α -tokoferolio ekvivalentai.
⁵ 0,5 mg $\alpha\text{-TE}$ /1 g linolo rūgštis (18:2 n-6); 0,75 mg $\alpha\text{-TE}$ /1 g linoleno rūgštis (18:3 n-3); 1,0 mg $\alpha\text{-TE}$ /1 g arachidono rūgštis (20:4 n-6); 1,25 mg $\alpha\text{-TE}$ /1 g eikozapentaeno rūgštis (20:5 n-3); 1,5 mg $\alpha\text{-TE}$ /1 g dokozaheksaeno rūgštis (22:6 n-3).

7. Gali būti pridėti tokie **nukleotidų kiekiai**:

Eil. Nr.	Nukleotido pavadinimas	Didžiausias kiekis ¹⁾	
		mg/100 kJ	mg/100 kcal
1.	Citidino-5'-monofosfatas	0,60	2,50
2.	Uridino-5'-monofosfatas	0,42	1,75
3.	Adenozino 5' -monofosfatas	0,36	1,50
4.	Guanozino 5' -monofosfatas	0,12	0,50
5.	Inozino 5' -monofosfatas	0,24	1,00

¹⁾ Bendras nukleotidų kiekis neturi būti didesnis kaip 1,2 mg/100 kJ (5 mg/100 kcal).

8. Taurino į tolesnio maitinimo kūdikių mišinius dedama ne daugiau kaip 2,9 mg/100 kJ (12 mg/100 kcal).

9. Fosfolipidų kiekis tolesnio maitinimo kūdikių mišiniuose neturi būti didesnis kaip 2 g/l.

10. Fruktooligosacharidai ir galaktooligosacharidai:

10.1. fruktooligosacharidų ir galaktooligosacharidų galima dėti į tolesnio maitinimo kūdikių mišinius. Tuo atveju jų kiekis 90 % oligogalaktozil-laktozės ir 10 % didelės molekulinės masės oligofruktozil-sacharozės junginyje neturi būti didesnis kaip 0,8 g/100 ml;

10.2. kitus fruktooligosacharidų ir galaktooligosacharidų junginius ir didžiausią leistiną šių medžiagų kiekį galima naudoti laikantis šios higienos normos 23.8 punkto nuostatų.

Priedo pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, *Žin.*, 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, *Žin.*, 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069

Nr. [V-155](#), 2008-02-28, *Žin.*, 2008, Nr. 27-998 (2008-03-06), i. k. 1082250ISAK000V-155

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
3 priedas

MAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR JŲ ŽALIAVŲ, LEIDŽIAMŲ NAUDOTI KŪDIKIŲ MIŠINIŲ GAMYBOJE, SĄRAŠAS

1. Vitaminai:

Eil. Nr.	Vitamins pavadinimas	Leidžiamo naudoti kūdikių mišinių gamyboje vitamino preparato pavadinimas
1.	Vitaminas A	Retinilacetatas Retinilpalmitatas Retinolis
2.	Vitaminas D	Vitaminas D ₂ (ergokalciferolis) Vitaminas D ₃ (cholecalciferolis)
3.	Vitaminas B ₁	Tiamino hidrochloridas Tiamino mononitratas
4.	Vitaminas B ₂	Riboflavinas Natrio riboflavin-5-fosfatas
5.	Niacinas	Nikotinamidas Nikotino rūgštis
6.	Vitaminas B ₆	Piridoksino hidrochloridas Piridoksin-5-fosfatas
7.	Foliatas	Folio rūgštis
8.	Pantoteno rūgštis	Kalcio D-pantotenatas Natrio D-pantotenatas Dekspantenolas
9.	Vitaminas B ₁₂	Cianokobalaminas Hidroksikobalaminas
10.	Biotinas	D-biotinas
11.	Vitaminas C	L-askorbo rūgštis Natrio L-askorbatas Kalcio L-askorbatas 6-palmitil-L-askorbo rūgštis (askorbilpalmitatas) Kalio askorbatas
12.	Vitaminas E	D-alfa-tokoferolis DL-alfa-tokoferolis D-alfa-tokoferolacetatas DL-alfa-tokoferolacetatas
13.	Vitaminas K	Filochinonas (fitomenadionas)

2. Mineralinės medžiagos:

Eil. Nr.	Mineralinės medžiagos pavadinimas	Leidžiamos naudoti kūdikių mišinių gamyboje mineralinės druskos pavadinimas
1.	Kalcis (Ca)	Kalcio karbonatas Kalcio chloridas

		Citrinų rūgšties kalcio druskos Kalcio gliukonatas Kalcio glicerofosfatas Kalcio laktatas Ortofosforo rūgšties kalcio druskos Kalcio hidroksidas
2.	Magnis (Mg)	Magnio karbonatas Magnio chloridas Magnio oksidas Ortofosforo rūgšties magnio druskos Magnio sulfatas Magnio gliukonatas Magnio hidroksidas Citrinų rūgšties magnio druskos
3.	Geležis (Fe)	Geležies citratas Geležies gliukonatas Geležies laktatas Geležies sulfatas Geležies amonio citratas Geležies fumaratas Geležies difosfatas (geležies pirofosfatas) Geležies bisglicinatas
4.	Varis (Cu)	Vario citratas Vario gliukonatas Vario sulfatas Vario-lizino kompleksas Vario karbonatas
5.	Jodas (J)	Kalio jodidas Natrio jodidas Kalio jodatas
6.	Cinkas (Zn)	Cinko acetatas Cinko chloridas Cinko laktatas Cinko sulfatas Cinko citratas Cinko gliukonatas Cinko oksidas
7.	Manganas (Mn)	Mangano karbonatas Mangano chloridas Mangano citratas Mangano sulfatas Mangano gliukonatas
8.	Natris (Na)	Natrio bikarbonatas Natrio chloridas Natrio citratas Natrio gliukonatas Natrio karbonatas Natrio laktatas Ortofosforo rūgšties natrio druskos Natrio hidroksidas
9.	Kalis (K)	Kalio bikarbonatas Kalio karbonatas

		Kalio chloridas citrinų rūgšties kalio druskos Kalio gliukonatas Kalio laktatas Ortofosforo rūgšties kalio druskos Kalio hidroksidas
10 .	Selenas (Se)	Natrio selenatas Natrio selenitas

3. Leidžiamos naudoti kūdikių mišinių gamyboje aminorūgštys ir kiti azoto junginiai:

3.1 L-argininas ir jo hidrochloridas (naudojami tik šios higienos normos 23.6.2 punkte nurodytų pradinio maitinimo kūdikių mišinių ir 23.6.1 punkte nurodytų tolesnio maitinimo kūdikių mišinių gamyboje);

- 3.2. L-cistinas ir jo hidrochloridas;
- 3.3. L-histidinas ir jo hidrochloridas;
- 3.4. L-izoleucinas ir jo hidrochloridas;
- 3.5. L-leucinas ir jo hidrochloridas;
- 3.6. L-cisteinas ir jo hidrochloridas;
- 3.7. L-metioninas;
- 3.8. L-fenilalaninas;
- 3.9. L-treoninas;
- 3.10. L-triptofanas;
- 3.11. L-tirozinas;
- 3.12. L-valinas;
- 3.13. L-karnitinas ir jo hidrochloridas;
- 3.14. taurinas;
- 3.15. L-lizinas ir jo hidrochloridas;

4. Kitos maistinės medžiagos, leidžiamos naudoti kūdikių mišinių gamyboje:

- 4.1. cholinas;
- 4.2. cholino chloridas;
- 4.3. cholino citratas;
- 4.4. cholino bitartratas;
- 4.5. inozitolis.
- 5. Į kūdikių mišinius turi būti įdėta **nukleotidų**:
- 5.1. citidino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų;
- 5.2. uridino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų;
- 5.3. adenoizino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų;
- 5.4. guanoizino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų;
- 5.5. inozino 5'-monofosfato ir jo natrio druskų.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572
 Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, Žin., 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069
 Nr. [V-155](#), 2008-02-28, Žin., 2008, Nr. 27-998 (2008-03-06), i. k. 1082250ISAK000V-155
 Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
4 priedas

TEIGINIAI APIE PRADINIO MAITINIMO KŪDIKIŲ MIŠINIŲ MAISTINGUMĄ IR SVEIKATINGUMĄ IR ATITIKTĮ ATITINKAMAM TEIGINIUI PAGRINDŽIANTYS REIKALAVIMAI

1. Teiginiai apie maistingumą:

Eil. Nr.	Teiginys apie maistingumą	Reikalavimai, kuriuos atitinkantis produktas gali būti atitinkamai apibūdintas
1.	Tik su laktoze	Yra tik vienas angliavandenis – laktozė.
2.	Be laktozės	Laktozės kiekis yra ne didesnis kaip 2,5 mg/100 kJ (10 mg/100 kcal).
3.	„Pridėta LCP“ arba šį teiginį atitinkantis teiginys apie maistingumą, nurodantis, kad produkte yra dokozaheksaeno rūgštis	Dokozaheksaeno rūgštis kiekis yra ne mažesnis kaip 0,2 % bendro riebalų kiekio.
4.	Produkte yra taurino	Pasirinktinai pridėtas toks kiekis, kuris pagal šios higienos normos 1 priede nustatytus reikalavimus yra specialiai skirtas ir tinkamas kūdikių maisto produktams.
5.	Produkte yra fruktooligosacharidų ir galaktooligosacharidų	
6.	Produkte yra nukleotidų	

2. Teiginys apie sveikatingumą (įskaitant teiginius apie ligų rizikos mažinimą):

Teiginys apie sveikatingumą	Reikalavimai, kuriuos atitinkantis produktas gali būti atitinkamai apibūdintas
Alergijos pieno baltymams rizikos sumažinimas. (Tokiam teiginijui apie sveikatingumą gali būti terminų, nusakančių susilpnintas alergeno arba susilpnintas antigeno savybes)	1. Turi būti pateikti objektyvūs ir mokslškai patikrinti duomenys, pagrindžiantys nurodytas savybes. 2. Pradinio maitinimo kūdikių mišinys turi atitikti šios higienos normos 1 priedo 2.2 punkte nustatytus reikalavimus, o imunoreaktyvaus baltymo koncentracija, nustatyta taikant visuotinai priimtinius metodus, turi būti mažesnė kaip 1 % mišinyje esančių cheminių medžiagų, kurių sudėtyje yra azoto. 3. Etiketėje turi būti nurodyta, kad produkto negali vartoti kūdikiai, alergiški neapdorotiems baltymams, iš kurių pagamintas produktas, išskyrus tuos atvejus, kai klinikiniais tyrimais įrodoma, kad pradinio maitinimo kūdikių mišinį toleruoja daugiau kaip 90 % hidrolizatą sudarantiems baltymams labai jautrių kūdikių (pasiklivimo intervalas – 95 %). 4. Pradinio maitinimo kūdikių mišinys neturi sukelti gyvūnų jautrumo neapdorotiems baltymams, iš kurių pagamintas pradinio maitinimo kūdikių mišinys.

Priedo pakeitimai:

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 10222501SAK00000680

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, *Žin.*, 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572
Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, *Žin.*, 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069
Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“

5 priedas

**BALTYMŲ KIEKIO, BALTYMŲ ŠALTINIO IR BALTYMŲ, NAUDOJAMŲ
PRADINIO MAITINIMO KŪDIKIŲ MIŠINIAMS IR TOLESNIO MAITINIMO KŪDIKIŲ
MIŠINIAMS, KURIŲ SUDĖTYJE YRA NE MAŽIAU KAIP 0,56 G/100 KJ (2,25 G/100
KCAL) BALTYMŲ, GAMINTI IŠ IŠRŪGŲ BALTYMŲ HIDROLIZATŲ, GAUTŲ IŠ
KARVĖS PIENO BALTYMO, APDOROJIMO REIKALAVIMAI**

1. Baltymų kiekis apskaičiuojamas pagal šią formulę: baltymų kiekis = azoto kiekis $\times$ 6,25:

Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
0,44 g/100 kJ	0,7 g/100 kJ
(1,86 g/100 kcal)	(3 g/100 kcal)

2. Baltymų šaltinis – iš karvės pieno po fermentinio kazeinų nusodinimo naudojant chimoziną gauti demineralizuoti saldžiųjų išrūgų baltymai, kuriuos sudaro:

2.1. 63 % išrūgų baltymų izoliato be kazeino-glikomakropeptido, kuriame mažiausias baltymų kiekis sudaro 95 % sausosios medžiagos, baltymų denatūravimas yra mažesnis negu 70 %, o didžiausias pelenų kiekis – 3 %;

2.2. 37 % saldžiųjų išrūgų baltymų koncentrato, kuriame mažiausias baltymų kiekis sudaro 87 % sausosios medžiagos, baltymų denatūravimas yra mažesnis negu 70 %, o didžiausias pelenų kiekis – 3,5 %.

3. Baltymų apdorojimas – tai dviejų etapų hidrolizės procesas, vykdomas naudojant tripsino preparatą, kai tarp dviejų hidrolizės etapų atliekamas terminis apdorojimas (3–10 min., 80–100 °C).

4. Baltymų kokybė – nepakeičiamos ir iš dalies pakeičiamos pieno aminorūgštys, išreikštos mg/100 kJ ir 100 kcal.:

Eil. Nr.	Medžiagos pavadinimas	100 kJ¹	100 kcal
1.	Argininas	16	69
2.	Cistinas	6	24
3.	Histidinas	11	45
4.	Izoleucinas	17	72
5.	Leucinas	37	156
6.	Lizinas	29	122
7.	Metioninas	7	29
8.	Fenilalaninas	15	62
9.	Treoninas	19	80
10.	Triptofanas	7	30
11.	Tirozinas	14	59
12.	Valinas	19	80

¹1 kJ = 0,239 kcal

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, Žin., 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

PAGRINDINIAI PERDIRBTŲ GRŪDINIŲ MAISTO PRODUKTŲ KŪDIKIAMS IR MAŽIEMS VAIKAMS SUDĖTIES REIKALAVIMAI

1. Perdirbtų grūdinių maisto produktų sudėtinės dalys:

1.1. perdirbti grūdiniai maisto produktai paruošiami iš vienos ar kelių rūšių perdirbtų grūdų ir (ar) krakmolingų šakninių produktų;

1.2. grūdai ir (ar) krakmolingos šaknys turi sudaryti ne mažiau kaip 25 proc. galutinio sauso mišinio svorio.

2. Baltymų kiekis g/100 kJ arba g/100 kcal perdirbto grūdinio maisto produkto:

2.1. perdirbtų grūdinių maisto produktų, į kuriuos įdėtas didelis kiekis baltymų, ir džiovusių bei sausainių sudėtyje baltymų turi būti ne daugiau kaip 1,3 g/100 kJ arba 5,5 g/100 kcal;

2.2. perdirbtuose grūdiniuose maisto produktuose, į kuriuos įdėtas didelis baltymų kiekis, baltymų turi būti ne mažiau kaip 0,48 g/100 kJ arba 2 g/100 kcal;

2.3. sausainių, į kuriuos įdėta baltymingų produktų (atitinkamai paženklintų), sudėtyje esantis baltymų kiekis neturi būti mažesnis kaip 0,36 g/100 kJ arba 1,5 g/100 kcal;

2.4. cheminis įdėtų baltymų indeksas turi būti ne mažesnis kaip 80 proc. šios higienos normos 8 priede nurodytų baltymų arba baltymų energijos kiekis mišinyje turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. nurodytų baltymų kiekio. Visais atvejais leidžiama pridėti aminorūgščių tik baltymų mišinio mitybinei vertei pagerinti ir tik tokiomis proporcijomis, kokios yra būtinos šiam tikslui pasiekti.

3. Angliavandenių kiekis g/kJ arba g/kcal perdirbto grūdinio maisto produkto:

3.1. jeigu į paprastus grūdinius maisto produktus ir džiovėjusius bei sausainius įdedama sacharozės, fruktozės, gliukozės, gliukozės sirupo ar medaus, tai:

3.1.1. šių pridėtinių angliavandenių kiekis neturi būti didesnis kaip 1,8 g/100 kJ arba 7,5 g/100 kcal;

3.1.2. pridėtinės fruktozės kiekis neturi būti didesnis kaip 0,9 g/100 kJ arba 3,75 g/100 kcal;

3.2. jeigu į grūdinius maisto produktus, į kuriuos įdedama sacharozės, fruktozės, gliukozės sirupo ar medaus, tai:

3.2.1. šių pridėtinių angliavandenių kiekis neturi viršyti 1,2 g/100 kJ arba 5 g/100 kcal;

3.2.2. pridėtinės fruktozės kiekis neturi viršyti 0,6 g/100 kJ arba 2,5 g/100 kcal.

4. Riebalų kiekis g/100 kJ, arba g/100 kcal perdirbto grūdinio maisto produkto:

4.1. paprastų grūdinių maisto produktų ir džiovusių bei sausainių sudėtyje riebalų neturi būti daugiau kaip 0,8 g/100 kJ arba 3,3 g/100 kcal;

4.2. grūdinių maisto produktų, į kuriuos įdėta baltymų, sudėtyje riebalų neturi būti daugiau kaip 1,1 g/100 kJ arba 4,5 g/100 kcal. Jeigu riebalų yra daugiau kaip 0,8 g/100 kJ arba 3,3 g/100 kcal, tai:

4.2.1. lauro rūgšties neturi būti daugiau kaip 15 proc. visų riebalų kiekio;

4.2.2. miristo rūgšties neturi būti daugiau kaip 15 proc. visų riebalų kiekio;

4.2.3. linolio rūgšties kiekis (gliceridų = linolatų pavidalu) turi būti ne mažesnis kaip 70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal) ir ne didesnis kaip 285 mg/100 kJ arba 1200 mg/100 kcal.

5. Mineralinių medžiagų kiekiai mg/100 kJ arba mg/100 kcal perdirbto grūdinio maisto produkto gali būti tokie:

5.1. natrio:

5.1.1. natrio druskų į perdirbtus grūdinius maisto produktus dedama tik technologiniais tikslais;

5.1.2. natrio perdirbtuose grūdiniuose maisto produktuose turi būti ne daugiau kaip 25 mg/100 kJ arba 100 mg/100 kcal;

5.2. kalcio:

5.2.1. perdirbtų grūdinių maisto produktų, į kuriuos įdėta baltymų, sudėtyje kalcio negali būti mažiau kaip 20 mg/100 kJ arba 80 mg/100 kcal;

5.2.2. džiovintų ir sausinių, pagamintų su pienu (pieniški sausainiai) (nurodant tai etiketėse), sudėtyje kalcio turi būti ne mažiau kaip 12 mg/100 kJ arba 50 mg/100 kcal.

6. Vitaminų µg/100 kJ arba µg/100 kcal perdirbto grūdinio maisto produkto:

6.1. perdirbtuose grūdiniuose maisto produktuose ti amino turi būti ne mažiau kaip 25 µg/100 kJ (100 µg/100 kcal);

6.2. perdirbtuose grūdiniuose maisto produktuose, į kuriuos įdėta baltymų, turi būti:

Vitamino pavadinimas	100 kJ		100 kcal	
	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis	Mažiausias kiekis	Didžiausias kiekis
Vitamino A, µg RE (visi trans-retinolio ekvivalentai)	14	43	60	180
Vitamino D, µg (cholecalciferolis, kurio 10 µg = 400 TV (tarptautinių vienetų) vitamino D)	0,25	0,75	1	3

PASTABA. Nurodytų kiekių reikia laikytis ir tuomet, jeigu vitaminų A ir D dedama į kitus perdirbtus grūdinius maisto produktus.

7. Didžiausi leidžiami vitaminų, mineralų ir mikroelementų, jei jų dedama, kiekiai

Eil. Nr.	Maistinės medžiagos pavadinimas	Didžiausias kiekis, 100 kcal
1.	Vitaminas A (µg RE)	180
2.	Vitaminas E (mg α-TE) ¹	3
3.	Vitaminas D (µg)	3
4.	Vitaminas C (mg)	12,5/25 ²
5.	Tiaminas (mg)	0,5
6.	Riboflavin (mg)	0,4
7.	Niacinas (mg NE) ³	4,5
8.	Vitaminas B ₆ (mg)	0,35
9.	Folio rūgštis (µg)	50
10.	Vitaminas B ₁₂ (µg)	0,35
11.	Pantoteno rūgštis (mg)	1,5
12.	Biotinas (µg)	10
13.	Kalis (mg) ⁶	160
14.	Kalcis (mg) ⁶	80/180 ⁴ /100 ⁵
15.	Magnis (mg)	40
16.	Geležis (mg)	3
17.	Cinkas (mg)	2
18.	Varis (µg)	40
19.	Jodas (µg)	35
20.	Manganas (mg)	0,6

¹ α-TE = d-α-tokoferolio ekvivalentas.

² taikoma produktams, į kuriuos įdėta geležies.

³ NE – niacino ekvivalentai = nikotino rūgštis (mg) + mg triptofanas/60 (mg).

⁴ taikoma produktams, nurodytiems šios higienos normos 28.1.1 ir 28.1.2 punktuose.

⁵ taikoma produktams, nurodytiems šios higienos normos 28.1.4 punkte.

⁶ taikoma parduodamiems produktams.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, *Žin.*, 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Priedas. Neteko galios nuo 2007-12-31

Priedo naikinimas:

Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, *Žin.*, 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
7 priedas

PAGRINDINIAI MAISTO KŪDIKIAMS IR MAŽIEMS VAIKAMS SUDĖTIES REIKALAVIMAI

1. Baltymai:

1.1. jeigu mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai yra vienintelės sudedamosios dalys, nurodytos kūdikiams ir mažiems vaikams skirtą produkto pavadinime, tai:

1.1.1. kūdikiams ir mažiems vaikams skirtą produkto pavadinime nurodyta mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai turi sudaryti ne mažiau kaip 40 proc. viso kūdikiams ir mažiems vaikams skirtą produkto svorio ir ne mažiau kaip 25 proc. viso baltymų kiekio;

1.1.2. visas nurodytų šaltinių baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 1,7 g/100 kJ (7 g/100 kcal);

1.2. jeigu mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai ar jų deriniai kūdikiams ir mažiems vaikams skirtą produkto pavadinime minimi pirmiausia, tai:

1.2.1. nurodyta kūdikiams ir mažiems vaikams skirtą produkto pavadinime mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. viso produkto svorio ir ne mažiau kaip 25 proc. viso baltymų kiekio;

1.2.2. nurodytų šaltinių baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 1 g/100 kJ (4g/100 kcal);

1.3. jeigu mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti baltymų šaltiniai ar deriniai kūdikiams ir mažiems vaikams skirtą produkto pavadinime paminėti ne pirmiausia, tai:

1.3.1. mėsa, paukštiena, žuvis, subproduktai ar kiti tradiciniai baltymų šaltiniai turi sudaryti ne mažiau kaip 8 proc. viso kūdikiams ir mažiems vaikams skirtą produkto svorio ir ne mažiau kaip 25 proc. viso baltymų kiekio;

1.3.2. nurodytų šaltinių baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,5 g/100 kJ (2,2 g/100 kcal);

1.3.3. bendras visų kūdikiams ir mažiems vaikams skirtą produkto komponentų baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal);

1.4. jeigu kūdikiams ir mažiems vaikams skirtas produktas etiketėje įvardijamas kaip maistas, bet nenurodyta, kad jo sudėtyje yra mėsos, paukštienos, žuvies, subproduktų ar kitų tradicinių baltymų šaltinių, tai bendras visų produkto komponentų baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal);

1.5. aminorūgščių leidžiama įdėti tik siekiant pagerinti esamų baltymų maistinę vertę ir tik tokį kiekį, kuris būtinas šiam tikslui pasiekti;

1.6. jeigu sūris aštraus užkandžio pavadinime nurodytas kartu su kitomis sudedamosiomis dalimis, tai pieno produktų baltymai turi sudaryti ne mažiau kaip 0,5 g/100 kJ (2,2 g/100 kcal), bendras visų produkto sudedamųjų dalių baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal);

1.7. su patiekalu pateikiamiems padažams netaikomi šio priedo 1.1–1.4 punktuose nurodyti reikalavimai;

1.8. saldžiuose patiekaluose, kurių pavadinimuose pieno produktai nurodyti pirmiausia arba kaip vienintelės sudedamosios dalys, pieno baltymų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 2,2 g/100 kcal. Visiems kitiems saldiesiems patiekalams netaikomi šio priedo 1.1–1.4 punktuose nurodyti reikalavimai.

2. Angliavandeniai:

2.1. bendras angliavandenių kiekis, esantis vaisių ir daržovių sultyse bei nektaruose, vaisių patiekaluose, desertuose ar pudinguose, negali būti didesnis kaip:

2.1.1. daržovių sultyse ir jų gėrimuose – 10 g/100 ml;

2.1.2. vaisių sultyse ir nektaruose bei jų gėrimuose – 15 g/100 ml;

2.1.3. vaisių patiekaluose – 20 g/100 g;

2.1.4. desertuose ir pudinguose – 25 g/100 g;

2.1.5. kituose nepieniškuose gėrimuose – 5 g/100 g.

3. Riebalai:

3.1. jeigu produktų, nurodytų šio priedo 1.1 punkte, vienintelės produkto sudedamosios dalys yra mėsa ar sūris arba jie pavadinime nurodyti pirmiausia, tai bendras visų produkto komponentų riebalų kiekis neturi būti didesnis kaip 1,4 g/100 kJ (6 g/100 kcal);

3.2. visuose kituose produktuose bendras visų produkto komponentų riebalų kiekis neturi būti didesnis kaip 1,1 g/ 100 kJ (4,5 g/100 kcal).

4. Natris:

4.1. galutinis natrio kiekis produkte turėtų būti ne didesnis kaip 48 mg/100 kJ (200 mg/100 kcal) arba ne daugiau kaip 200 mg 100 g produkto. Jeigu vienintelis produkto pavadinime nurodytas komponentas yra sūris, natrio kiekis turėtų būti ne didesnis kaip 70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal);

4.2. natrio druskų negalima dėti į produktus, kurie gaminami iš vaisių, taip pat į desertus, pudingus, išskyrus tuos atvejus, kai to reikalauja gamybos technologija.

5. Vitaminai:

5.1. vaisių sultyse, nektaruose ar daržovių sultyse iš viso vitamino C turėtų būti ne mažiau kaip 6 mg/100 kJ (25 mg/100 kcal) arba ne mažiau kaip 25 mg 100 g produkto;

5.2. daržovių sultyse iš viso vitamino A turėtų būti ne mažiau kaip 25 µg RE/100 kJ (100 µg RE/100 kcal) (RE – visi trans-retinolio ekvivalentai);

5.3. vitamino A nededama į kitą maistą kūdikiams ir mažiems vaikams;

5.4. vitamino D nededama į maistą kūdikiams.

6. Maksimalūs leidžiami vitaminų, mineralų ir mikroelementų, jei jų dedama, kiekiai:

Eil. Nr.	Maistinės medžiagos pavadinimas	Maksimalus kiekis, 100 kcal
1.	Vitaminas A (µg RE)	180 ¹
2.	Vitaminas E (mg α -TE)	3
3.	Vitaminas C (mg)	12,5/25 ² /125 ³
4.	Tiaminas (mg)	0,25
5.	Riboflavinai (mg)	0,4
6.	Niacinas (mg NE)	4,5
7.	Vitaminas B ₆ (mg)	0,35
8.	Folio rūgštis (µg)	50
9.	Vitaminas B ₁₂ (µg)	0,35
10.	Pantoteno rūgštis (mg)	1,5
11.	Biotinas (µg)	10
12.	Kalis (mg) ⁴	160
13.	Kalcis (mg) ⁴	80
14.	Magnis (mg)	40
15.	Geležis (mg)	3
16.	Cinkas (mg)	2
17.	Varis (µg)	40
18.	Jodas (µg)	35
19.	Manganas (mg)	0,6

¹ pagal šios higienos normos 7 priedo 5 punkto nuostatas.

- ² taikoma produktams, į kuriuos pridėta geležies.
- ³ taikoma vaisių patiekalams, vaisių sultims, nektarams ir daržovių sultims.
- ⁴ taikoma parduodamiems produktams.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-30](#), 2007-01-22, *Žin.*, 2007, Nr. 11-454 (2007-01-26), i. k. 1072250ISAK0000V-30

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
8 priedas

KAZEINO AMINORŪGŠČIŲ SUDĖTIS (G) 100 G

Eil. Nr.	Aminorūgšties pavadinimas	g/100 g baltymų
1.	Argininas	3,7
2.	Cistinas	0,3
3.	Histidinas	2,9
4.	Izoleucinas	5,4
5.	Leucinas	9,5
6.	Lizinas	8,1
7.	Metioninas	2,8
8.	Fenilalaninas	5,2
9.	Treoninas	4,7
10.	Triptofanas	1,6
11.	Tirozinas	5,8
12.	Valinas	6,7

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

Nr. [V-30](#), 2007-01-22, Žin., 2007, Nr. 11-454 (2007-01-26), i. k. 1072250ISAK0000V-30

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
9 priedas

MAISTINIŲ MEDŽIAGŲ IR JŲ ŽALIAVŲ, NAUDOJAMŲ KŪDIKIŲ IR MAŽŲ VAIKŲ MAISTO GAMYBOJE, SĄRAŠAS

1. Vitaminai:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kūdikų ir mažų vaikų maisto gamyboje leidžiamo naudoti vitamino preparato pavadinimas
1.	Vitaminas A	Retinolis Retinilo acetatas Retinilo palmitatas β-karotenas
2.	Vitaminas D	Vitaminas D ₂ (ergokalciferolis) Vitaminas D ₃ (cholecalciferolis)
3.	Vitaminas B ₁	Tiamino hidrochloridas Tiamino mononitratas
4.	Vitaminas B ₂	Riboflavinai Natrio riboflavin-5-fosfatas
5.	Niacinas	Nikotinamidas Nikotino rūgštis
6.	Vitaminas B ₆	Piridoksino hidrochloridas Piridoksin-5-fosfatas Piridoksino dipalmitatas
7.	Foliatai	Folio rūgštis
8.	Pantoteno rūgštis	Kalcio D-pantotenatas Natrio D-pantotenatas Dekspantenolis
9.	Vitaminas B ₁₂	Cianokobalaminas Hidroksikobalaminas
10.	Biotinas	D-biotinas
11.	Vitaminas C	L-askorbo rūgštis Natrio L-askorbatas Kalcio L-askorbatas 6-palmitil-L-askorbo rūgštis (askorbilpalmitatas) Kalio askorbatas
12.	Vitaminas E	D-alfa-tokoferolis DL-alfa-tokoferolis D-alfa-tokoferolacetatas DL-alfa-tokoferolacetatas
13.	Vitaminas K	Filochinonas (Fitomenadionas)

2. Mineralinės medžiagos:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kūdikų ir mažų vaikų maisto gamyboje leidžiamos naudoti mineralinės druskos
1.	Kalcis (Ca)	Kalcio karbonatas

		Kalcio chloridas Kalcio citratai Kalcio gliukonatas Kalcio glicerofosfatas Kalcio laktatas Kalcio oksidas Kalcio hidroksidas Ortofosforo rūgšties kalcio druskos
2.	Magnis (Mg)	Magnio karbonatas Magnio chloridas Magnio citratai Magnio gliukonatas Magnio oksidas Magnio hidroksidas Ortofosforo rūgšties magnio druskos Magnio sulfatas Magnio laktatas Magnio glicerofosfatas
3.	Geležis (Fe)	Geležies citratas Geležies amonio citratas Geležies gliukonatas Geležies laktatas Geležies sulfatas Geležies fumaratas Geležies difosfatas (geležies pirofosfatas) Elementinė geležis (karbonilas+elektrolitas+redukuotas vandenilis) Geležies sacharatas Natrio geležies difosfatas Geležies karbonatas
4.	Varis (Cu)	Vario-lizino junginys Vario karbonatas Vario citratas Vario gliukonatas Vario sulfatas
5.	Jodas (J)	Natrio jodidas Kalio jodidas Kalio jodatas Natrio jodatas
6.	Cinkas (Zn)	Cinko acetatas Cinko chloridas Cinko citratas Cinko laktatas Cinko sulfatas Cinko oksidas Cinko gliukonatas
7.	Manganas (Mn)	Mangano karbonatas Mangano chloridas Mangano citratas Mangano gliukonatas Mangano sulfatas Mangano glicerofosfatas

8.	Kalis (K)	Kalio chloridas Kalio citratai Kalio gliukonatas Kalio laktatas Kalio glicerofosfatas
----	-----------	---

3. Aminorūgštys:

- 3.1. L-argininas ir jo hidrochloridas;
- 3.2. L-cistinas ir jo hidrochloridas;
- 3.3. L-histidinas ir jo hidrochloridas;
- 3.4. L-izoleucinas ir jo hidrochloridas;
- 3.5. L-leucinas ir jo hidrochloridas;
- 3.6. L-lizinas ir jo hidrochloridas;
- 3.7. L-cisteinas ir jo hidrochloridas;
- 3.8. L-metioninas;
- 3.9. L-fenilalaninas;
- 3.10. L-treoninas;
- 3.11. L-triptofanas;
- 3.12. L-tirozinas;
- 3.13. L-valinas.

4. Kitos maistinės medžiagos:

- 4.1. Cholinas;
- 4.2. Cholino chloridas;
- 4.3. Cholino citratas;
- 4.4. Cholino bitartratas;
- 4.5. Inozitolis;
- 4.6. L-karnitinas;
- 4.7. L-karnitino hidrochloridas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
10 priedas

ANT KŪDIKIŲ IR MAŽŲ VAIKŲ MAISTO PRODUKTŲ NURODOMOS MAISTINIŲ MEDŽIAGŲ VERTĖS

Eil. Nr.	Vitaminų ir mineralinių medžiagų pavadinimai	Kiekiai
1.	Vitaminas A	400 µg
2.	Vitaminas D	7 µg
3.	Vitaminas C	45 mg
4.	Vitaminas E	5 mg TE
5.	Vitaminas K	12 µg
6.	Tiaminas	0,5 mg
7.	Riboflavin	0,7 mg
8.	Niacinas	7 mg
9.	Vitaminas B ₆	0,7 mg
10.	Foliatai	125 µg
11.	Vitaminas B ₁₂	0,8 µg
12.	Kalcis	550 mg
13.	Geležis	8 mg
14.	Cinkas	5 mg
15.	Jodas	80 µg
16.	Selenas	20 µg
17.	Varis	0,5 mg
18.	Pantoteno rūgštis	3 mg
19.	Biotinas	10 µg
20.	Fosforas	550 mg
21.	Kalis	1000 mg
22.	Natris	400 mg
23.	Chloridas	500 mg
24.	Magnis	80 mg
25.	Manganas	1,2 mg

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-30](#), 2007-01-22, Žin., 2007, Nr. 11-454 (2007-01-26), i. k. 1072250ISAK0000V-30

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
11 priedas

**NURODOMOSIOS VERTĖS PERDIRBTŲ GRŪDINIŲ MAISTO PRODUKTŲ IR
KŪDIKIAMS IR MAŽIEMS VAIKAMS SKIRTŲ MAISTO PRODUKTŲ MAISTINGUMUI
ETIKETĖJE ŽENKLINTI**

Eil. Nr.	Maistinė medžiaga	Etiketėje nurodoma vertė
1.	Vitaminas A	400 (µg)
2.	Vitaminas D	10 (µg)
3.	Vitaminas C	25 (mg)
4.	Tiaminas	0,5 (mg)
5.	Riboflavinai	0,8 (mg)
6.	Niacino ekvivalentai	9 (mg)
7.	Vitaminas B6	0,7 (mg)
8.	Foliatai	100 (µg)
9.	Vitaminas B12	0,7 (µg)
10.	Kalcis	400 (mg)
11.	Geležis	6 (mg)
12.	Cinkas	4 (mg)
13.	Jodas	70 (µg)
14.	Selenas	10 (µg)
15.	Varis	0,4 (mg)

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, Žin., 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

MAISTO PRODUKTŲ, SKIRTŲ SUMAŽINTO ENERGIJOS KIEKIO DIETOMS SVORIUI MAŽINTI, SUDĖTIES REIKALAVIMAI

1. Šiame priede nustatyti reikalavimai taikomi jau paruoštiems vartoti (gataviems) arba paruoštiems pagal gamintojo nurodymus maisto produktams, skirtiems sumažinto energijos kiekio dietoms svoriui mažinti (toliau – produktai).

2. Energinė vertė:

2.1. produktų, pakeičiančių visą paros maisto racioną, energinė vertė turi būti ne mažesnė kaip 3360 kJ (800 kcal) ir ne didesnė kaip 5040 kJ (1200 kcal);

2.2. pakeičiančių vieną ar daugiau valgymų per parą produktų, skirtų vienam maitinimuisi, energinė vertė turi būti ne mažesnė kaip 840 kJ (200 kcal) ir ne didesnė kaip 1680 kJ (400 kcal).

3. Baltymai:

3.1. produktų sudėtyje esantys baltymai turi sudaryti ne mažiau kaip 25 proc. ir ne daugiau kaip 50 proc. produkto energinės vertės. Bet kuriuo atveju produktuose, pakeičiančiuose visą paros maisto racioną, baltymų neturi būti daugiau kaip 125 g;

3.2. šio priedo 3.1 punkte nustatyti reikalavimai yra skirti baltymams, kurių cheminis indeksas atitinka šios higienos normos 13 priede pateikto Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio bei Pasaulio sveikatos organizacijų (1985) kontrolinio baltymo indeksą. Jei cheminis indeksas žemesnis kaip 100 proc. kontrolinio baltymo indekso, minimalūs baltymų lygiai atitinkamai didinami. Bet kokių atveju cheminis baltymo indeksas turi sudaryti ne mažiau kaip 80 proc. kontrolinio baltymo indekso;

3.3. visais atvejais aminorūgščių leidžiama pridėti tik siekiant pagerinti mitybinę baltymų vertę ir tik šiam tikslui pasiekti reikalingą kiekį.

4. Riebalai:

4.1. iš riebalų gaunama energija neturi viršyti 30 proc. visos produkto energinės vertės;

4.2. produktuose, pakeičiančiuose visą paros maisto racioną, linoleno rūgšties (gliceridų pavidalu) turi būti ne mažiau kaip 4,5 g;

4.3. produktuose, pakeičiančiuose vieną ar daugiau valgymų per parą, linoleno rūgšties (gliceridų pavidalu) turi būti ne mažiau kaip 1 g.

5. Produktuose, pakeičiančiuose visą paros maisto racioną, turi būti ne mažiau kaip 10 g ir ne daugiau kaip 30 g **skaidulinių medžiagų**.

6. Vitaminai ir mineralinės medžiagos:

6.1. vartojant produktus, pakeičiančius visą paros maisto racioną, per parą turi būti gaunama ne mažiau vitaminų ir mineralinių medžiagų, nei nurodyta šiame priede pateiktoje lentelėje;

6.2. vartojant produktus, pakeičiančius vieną ar daugiau valgymų per parą, vieno valgymo metu būtina gauti ne mažiau kaip 30 procentų šiame priede pateiktoje lentelėje nurodytų vitaminų ir mineralinių medžiagų, tačiau kalio kiekis, gaunamas su šiais produktais vieno valgymo metu, turi sudaryti ne mažiau kaip 500 mg.

Lentelė. Vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekiai, kuriuos būtina gauti per parą vartojant maisto produktus, skirtus svorio mažinimo dietoms.

Eil. Nr.	Vitamins ar mineralinės medžiagos pavadinimas	Kiekis, kurį būtina gauti per parą
1.	Vitaminas A	700 µg RE
2.	Vitaminas D	5 µg

3.	Vitaminas E	10 mg-TE
4.	Vitaminas C	45 mg
5.	Tiaminas	1,1 mg
6.	Riboflavinai	1,6 mg
7.	Niacinas	18 mg-NE
8.	Vitaminas B ₁	1,5 mg
9.	Foliatas	200 µg
10.	Vitaminas B ₁₂	1,4 µg
11.	Biotinas	15 µg
12.	Pantoteno rūgštis	3 mg
13.	Kalcis	700 mg
14.	Fosforas	550 mg
15.	Kalis	3100 mg
16.	Geležis	16 mg
17.	Cinkas	9,5 mg
18.	Varis	1,1 mg
19.	Jodas	130 µg
20.	Selenas	55 µg
21.	Natris	575 mg
22.	Magnis	150 mg
23.	Manganas	1 mg

Papildyta priedu:

Nr. [V-660](#), 2012-06-29, Žin., 2012, Nr. 80-4200 (2012-07-10), i. k. 1122250ISAK000V-660

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Lietuvos higienos normos HN
107:2013
„Specialios mitybinės paskirties
maisto produktai“
13 priedas

AMINORŪGŠČIŲ POREIKIO LENTELĖ¹

Eil. Nr.	Aminorūgšties pavadinimas	g/100 g baltymo
1.	Cistinas + metioninas	1,7
2.	Histidinas	1,6
3.	Izoleucinas	1,3
4.	Leucinas	1,9
5.	Lizinas	1,6
6.	Fenilalaninas + tirozinas	1,9
7.	Treoninas	0,9
8.	Triptofanas	0,5
9.	Valinas	1,3

¹

Energijos ir baltymų poreikis. Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio ir Pasaulio sveikatos organizacijos susitikimo ataskaita. Ženeva: Pasaulio sveikatos organizacija, 1985.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

SPECIALIOS MEDICININĖS PASKIRTIES MAISTO PRODUKTŲ SUDĖTIES REIKALAVIMAI

1. Specialios medicininės paskirties maisto produktai, skirti tik kūdikių mitybai, paruošti vartoti arba gaminami pagal gamintojo nurodymus, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1.1. vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekiai tik kūdikių mitybai skirtuose maisto produktuose, minimuose šios higienos normos 36.1 punkte, turi atitikti šio priedo 1 lentelėje nurodytus kiekius;

1.2. vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekiai tik kūdikių mitybai skirtuose maisto produktuose, nurodytuose šios higienos normos 36.2 punkte, turi atitikti šio priedo 1 lentelėje nustatytus kiekius, tačiau, jei reikia, atsižvelgiant į produkto paskirtį, leidžiamos vienos ar daugiau šių maistinių medžiagų kiekio modifikacijos;

1.3. didžiausi vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekiai tik kūdikių mitybai skirtuose maisto produktuose, minimuose šios higienos normos 36.3 punkte, neturi viršyti šio priedo 1 lentelėje nurodytųjų, tačiau, jei reikia, atsižvelgiant į produkto paskirtį, leidžiamą vienos ar daugiau šių maistinių medžiagų kiekio variacijos;

1.4. vartojami pagal paskirtį specialios medicininės paskirties maisto produktai, skirti tik kūdikių mitybai, turi atitikti sąlygas, keliamas kitoms maisto medžiagoms, naudojamoms kūdikių mitybai, kaip numatyta šios higienos normos V skyriuje.

2. Specialios medicininės paskirties maisto produktai, išskyrus skirtus tik kūdikių mitybai, paruošti vartoti arba gaminami pagal gamintojo nurodymus, turi atitikti šiuos reikalavimus:

2.1. vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekiai maisto produktuose, nurodytuose šios higienos normos 32.1 punkte, turi atitikti šio priedo 2 lentelėje nurodytus kiekius;

2.2. vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekiai produktuose, nurodytuose šios higienos normos 32.2 punkte, turi atitikti šio priedo 2 lentelėje nurodytus kiekius, tačiau, jei reikia, atsižvelgiant į produkto paskirtį, leidžiamos vienos ar daugiau šių maistinių medžiagų kiekio modifikacijos;

2.3. didžiausi vitaminų ir mineralinių medžiagų kiekiai produktuose, nurodytuose šios higienos normos 36.3 punkte, negali viršyti šio priedo 2 lentelėje nurodytų kiekių, tačiau, jei reikia, atsižvelgiant į produkto paskirtį, leidžiamos vienos ar daugiau šių maistinių medžiagų kiekio variacijos.

1 lentelė. Vitaminų, mineralinių medžiagų ir mikroelementų kiekiai visaverčiuose maisto produktuose, skirtuose kūdikių mitybai

Eil. Nr.	Vitamino ar mineralinės medžiagos pavadinimas	Kiekis 100 kJ		Kiekis 100 kcal	
		mažiausias	didžiausias	mažiausias	didžiausias
1. Vitaminai					
1.1.	Vitaminas A (µg RE)	14	43	60	180
1.2.	Vitaminas D (µg)	0,25	0,75	1	3
1.3.	Vitaminas K (µg)	1	5	4	20
1.4.	Vitaminas C (mg)	1,9	6	8	25
1.5.	Tiaminas (mg)	0,01	0,075	0,04	0,3
1.6.	Riboflaviną (mg)	0,014	0,1	0,06	0,45

1.7.	Vitaminas B ₆ (mg)	0,009	0,075	0,035	0,3
1.8.	Niacinas (mg NE)	0,2	0,75	0,8	3
1.9.	Folio rūgštis (μg)	1	6	4	25
1.10.	Vitaminas B ₁₂ (μg)	0,025	0,12	0,1	0,5
1.11.	Pantoteno rūgštis (mg)	0,07	0,5	0,3	2
1.12.	Biotinas (μg)	0,4	5	1,5	20
1.13.	Vitaminas E (mg α – TE)	0,5/g	0,75	0,5/g	3
1.14.		Polinesočiosios riebalų rūgštys, perskaičiuotos į linolo rūgštį, bet ne mažiau kaip 0,1 mg/100 kJ		Polinesočiosios riebalų rūgštys, perskaičiuotos į linolo rūgštį, bet ne mažiau kaip 0,5 mg/100 kcal	
2. Mineralinės medžiagos					
2.1.	Natris (mg)	5	14	20	60
2.2.	Chloras (mg)	12	29	50	125
2.3.	Kalis (mg)	15	35	60	145
2.4.	Kalcis (mg)	12	60	50	250
2.5.	Fosforas (mg) ¹	6	22	25	90
2.6.	Magnis (mg)	1,2	3,6	5	15
2.7.	Geležis (mg)	0,12	0,5	0,5	2
2.8.	Cinkas (mg)	0,12	0,6	0,5	2,4
2.9.	Varis (μg)	4,8	29	20	120
2.10.	Jodas (μg)	1,2	8,4	5	35
2.11.	Selenas (μg)	0,25	0,7	1	3
2.12.	Manganas (μg)	0,25	25	1	100
2.13.	Chromas (μg)	-	2,5	-	10
2.14.	Molibdenas (μg)	-	2,5	-	10
2.15.	Fluoras (mg)	-	0,05	-	0,2

¹ Kalcio ir fosforo santykis turi būti ne mažesnis kaip 1,2 ir ne didesnis kaip 2,0.

2 lentelė. Vitaminų, mineralinių medžiagų ir mikroelementų kiekiai visaverčiuose specialios medicininės paskirties maisto produktuose, skirtuose ne kūdikių mitybai

Eil. Nr.	Vitamino ar mineralinės medžiagos pavadinimas	Kiekis 100 kJ		Kiekis 100 kcal	
		mažiausias	didžiausias	mažiausias	didžiausias
1. Vitaminai					
1.1.	Vitaminas A (µg RE)	8,4	43	35	180
1.2.	Vitaminas D (µg)	0,12	0,65/0,75 ¹	0,5	25/3 ¹
1.3.	Vitaminas K (µg)	0,85	5	3,5	20
1.4.	Vitaminas C (mg)	0,54	5,25	2,25	22
1.5.	Tiaminas (mg)	0,015	0,12	0,06	0,5
1.6.	Riboflaviną (mg)	0,02	0,12	0,08	0,5
1.7.	Vitaminas B ₆ (mg)	0,02	0,12	0,08	0,5
1.8.	Niacinas (mg NE)	0,22	0,75	0,9	3
1.9.	Folio rūgštis (µg)	2,5	12,5	10	50
1.10.	Vitaminas B ₁₂ (µg)	0,017	0,17	0,07	0,7

1.11.	Pantoteno rūgštis (mg)	0,035	0,35	0,15	1,5
1.12.	Biotinas (µg)	0,18	1,8	0,75	7,5
1.13.	Vitaminas E (mg α – TE)	0,5/g	0,75	0,5/g	3
1.14.		Polinesočios riebalų rūgštys, perskaičiuotos į linolo rūgštį, bet ne mažiau kaip 0,1 mg/100 kj		Polinesočios riebalų rūgštys, perskaičiuotos į linolo rūgštį, bet ne mažiau kaip 0,5 mg/100 kcal	
2. Mineralinės medžiagos					
2.1.	Natris (mg)	7,2	42	30	175
2.2.	Chloras (mg)	7,2	42	30	175
2.3.	Kalis (mg)	19	70	80	295
2.4.	Kalcis (mg)	8,4/12 ¹	42/60 ¹	35/50 ¹	175/250 ¹
2.5.	Fosforas (mg)	7,2	19	30	80
2.6.	Magnis (mg)	1,8	6	7,5	25
2.7.	Geležis (mg)	0,12	0,5	0,5	2,0
2.8.	Cinkas (mg)	0,12	0,36	0,5	1,5
2.9.	Varis (µg)	15	125	60	500
2.10.	Jodas (µg)	1,55	8,4	6,5	35
2.11.	Selenas (µg)	0,6	2,5	2,5	10
2.12.	Manganas (mg)	0,012	0,12	0,05	0,5
2.13.	Chromas (µg)	0,3	3,6	1,25	15
2.14.	Molibdenas (µg)	0,72	4,3	3,5	18
2.15.	Fluoras (mg)	-	0,05	-	0,2

¹ Produktuose, skirtuose 1–10 m. amžiaus vaikams.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Priedas. Neteko galios nuo 2007-01-27

Priedo naikinimas:

Nr. [V-30](#), 2007-01-22, Žin. 2007, Nr. 11-454 (2007-01-26), i. k. 1072250ISAK0000V-30

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [680](#), 2002-12-24, Žin., 2003, Nr. 12-447 (2003-01-31), i. k. 1022250ISAK00000680

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-572](#), 2003-09-30, Žin., 2003, Nr. 99-4451 (2003-10-22), i. k. 1032250ISAK000V-572

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-254](#), 2004-04-22, Žin., 2004, Nr. 65-2297 (2004-04-29), i. k. 1042250ISAK000V-254

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-189](#), 2005-03-23, Žin., 2005, Nr. 43-1383 (2005-04-02), i. k. 1052250ISAK000V-189

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1013](#), 2006-11-28, Žin., 2006, Nr. 132-5019 (2006-12-05), i. k. 1062250ISAK00V-1013

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-30](#), 2007-01-22, Žin., 2007, Nr. 11-454 (2007-01-26), i. k. 1072250ISAK0000V-30

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-84](#), 2007-02-08, Žin., 2007, Nr. 21-787 (2007-02-15), i. k. 1072250ISAK0000V-84

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-534](#), 2007-06-22, Žin., 2007, Nr. 74-2953 (2007-07-05), i. k. 1072250ISAK000V-534

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-650](#), 2007-08-06, Žin., 2007, Nr. 90-3584 (2007-08-18), i. k. 1072250ISAK000V-650

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-942](#), 2007-11-23, Žin., 2007, Nr. 123-5045 (2007-11-29), i. k. 1072250ISAK000V-942

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1069](#), 2007-12-22, Žin., 2007, Nr. 140-5767 (2007-12-29), i. k. 1072250ISAK00V-1069

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-155](#), 2008-02-28, Žin., 2008, Nr. 27-998 (2008-03-06), i. k. 1082250ISAK000V-155

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-951](#), 2008-10-06, Žin., 2008, Nr. 119-4522 (2008-10-16), i. k. 1082250ISAK000V-951

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymų pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-336](#), 2010-04-26, Žin., 2010, Nr. 51-2520 (2010-05-04), i. k. 1102250ISAK000V-336

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

15.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-660](#), 2012-06-29, Žin., 2012, Nr. 80-4200 (2012-07-10), i. k. 1122250ISAK000V-660

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo

16.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-226](#), 2014-02-12, paskelbta TAR 2014-02-14, i. k. 2014-01535

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 666 "Dėl Lietuvos higienos normos HN 107:2001 "Specialios paskirties maisto produktai" patvirtinimo" pakeitimo